

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona.
 Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona.
 Egy hónapra 2 k. 40 f.

ÜRDÍTÉSEK:
 A hasábon poszt sor egyszer 30 fill.
 Minden következőnél 16 fillér.

Nyitlár óra 40 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 887.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 1.

Budapestre való elköltözésem folytán minden jó barátomnak és ösmerősömnek ez uton mondok Isten hozzádot.

Muskát Miksa.

Császárfürdő BUDAPESTEN. Nyári és téli gyógyhely, a magyar irgalmasrend tulajdona. — El-örangu kenes h vizül gyógyfürdő; modern berendezésű gőzfürdő, kényelmes lezafürdők, uszodák, török-, kő- és márványfürdők; höleg-, szénsavas- és villamosvíz-fürdők. Ivó- és belégzési kúra. 200 kényelmes lakoszoba. Szolid kezelés, jutányos árak. Prospektust ingyen és bé mentve küld.

99 *Az igazgatóság.*

FŐVÁROSI MULATÓ

Mikádó kerthelyiségben,
 kedvezőtlen idő esetén a kávéházban
nagy variete előadást

rendez Tauber Márton igazgató vezetése alatt.

Naponta 2 kacagtató bohózat.
 Bővebbet a falragaszokon.

Számos látogatásért esedez

1852 **SZÜSZ MÓR.**

Fentartott helyek. — Kezdeté este 8 órakor.

Tüzelő anyagokban

bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk

Zsilvölgyi Fütőkészén,
 Porosz Salon-készén,
 Porosz Légszesz Pirszén
 és Porosz Dió-Pirszénben

Legjobb minőségekben jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos, jól kiégetett

Bükfa-szén

állandóan nagy mennyiség készlete.

Jakaréktüzhelyben ajánljuk a kőszéntüzelést. Számos előnyök s jelentékenyen olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombázott zsákokban** eszközöljük.

Kneffel Károly és Fia

vaskereskedés szénosztálya.

Telefon 139. sz.

3979 - 1907. B. szám.

Ő felsége a király nevében!

Az Aradi kir. törvényszék mint büntetőbíró, a Bittó József kir. törvényszéki bíró elnöklése alatt, Nagy József kir. törvényszéki bíró és Dr. Kálmán Ferencz kir. járásbíró, valamint Seybold Kálmán kir. törvényszéki aljegyző mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a vádtanácsnak 1906. évi 215. szám alatt kelt vádhatározatában Balla Frigyes ellen nyomtatvány útján elkövetett egy rendbeli becsüet-sértés és egy rendbeli rágalmaszás, ifj. Baumgartner Antal ellen nyomtatvány útján elkövetett egy rendbeli rágalmaszás vétsége miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek 1907. évi 3118. szám alatt kelt végzése folytán Dr. Tabakovits György ügyvéd mint magánvádó képviselőjének a szabadlábbon lévő vádlottaknak Dr. Sugár Jenő ügyvéd mint védőnek jelenlétében, 1907. évi március 18-ik napján Aradon megtartott nyilvános főtárgyalás alapján, a vád és védelem meghallgatása után következőleg

Itélt:

Balla Frigyes aki 1871. február 5-én Pécskán született, izraelita, nős, 1 gyermeke van, aradi lakos, festő, vagyontalan, katonai kötelezettségének eleget tett vádlott a btkv. 258. §-ába ütköző és a btkv. 259.

§-a szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett egy rendbeli rágalmaszás vétségében,

ifj. Baumgartner Antal, aki 26 éves, aradi születésű és lakos, rom. kath., nős, 1 gyermeke van, vagyontalan, rajzoló, katona nem volt vádlott a btkv. 258. §-ába ütköző rágalmaszás vétségében bűnösnek mondatik ki,

mert az Aradon megjelenő „Aradi Közlöny” című napilapnak 1905. évi 103. számában Balla Frigyes „Névtelen levelek” című cikket írt, melyben következő kitételek foglaltatnak: „tanu van arra, hogy az a bizonyos gazember névtelen levelek írására ösztönözte — obscurus alak — nyilvánosan megkorbácsolom — s nem sokára nyilvánosan meg is fogom nevezni”

s mert ugyanezen újság 1905. évi 107. számában azt írja, hogy utánna járt a dolognak s eredményként ifj. Baumgartner Antal aláírásával ellátott nyilatkozatot tesz közzé, melyben a következő állítások foglaltatnak:

„Visontay Kálmán aradi kir. főgymnáziumi rajztanár többször felszólított arra, hogy névtelen levelet írjak gróf Majláth Gusztáv erdélyi püspök urnak, melyben avval kellett volna megrágalmasznom Balla Frigyes aradi festő urat . . .

Később ugyanezen célból arra ösztönözött, hogy a birtokában lévő Illencz Lipót aradi festő levelén látha ó írását tanulmányozzam s az ő vonásával irjam meg ezt a levelet a püspök urnak,

s mert ifj. Baumgartner Antal a fenti nyilatkozatban foglalt állításokat 1905. évi május hó 8-án Aradon Veisz Hugó Lukácsy Lajos, és Matusik Márton előtt mondotta s úgy a cikkben foglalt, mint a tanuk előtt mondott tényállítások valódiságuk esetén azt a kiról állítottak a közmegevetésnek tennék ki,

azért Balla Frigyes vádlott a btkv. 259. §. alapján a btkv. 92. §. alkalmazásával az 1892. évi 27. t. c. 3. §-ában meghatározott célokra fordítandó az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt a végrehajtás terhe mellett az aradi kir. ügyészség-nél fizetendő s behajthatatlanság esetén a btkv. 32. §. alapján (10) tíz napi fogházra átváltoztatandó (200) kettő száz korona pénzbüntetésre mint fő és (5) öt napi fogházra átváltoztatandó (100) egyszáz korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre.

Ifj. Baumgartner Antal vádlott pedig a btkv. 258. §-a alapján a btkv. 92. §. alkalmazásával a fent meghatározott idő és jogkezezmények terhe alatt fizetendő s behajthatatlanság esetén (2) kettő napi fogházra átváltoztatandó (40) negyven korona pénzbüntetésre mint fő és (1) egy napi fogházra átváltoztatandó (10) tíz korona pénzbüntetésre mint mellékbüntetésre ítéltetik.

Kötelezetnek vádlottak a Bp. 480. §-a alapján 255 k. eddig felmerült s netán még felmerülhető eljárás költségeket egyetemlegesen s az ezután felmerülendő rabtartási költségeket pedig külön-külön az 1890. évi 43. t. cz. 9. §-ában meghatározott végrehajtás terhe mellett az államkincstárnak megteríteni, ezen költségek azonban az id. t. cz. 4. §-ának 2-ik bekezdése alapján egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítottatnak.

Kötelezetnek vádlottak Visontay Kálmán főmagánvádónak ennek ügyvédi képviselétével felmerült bűnügyi költség címén a Bp. 480. §. alapján 150 koronát az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt végrehajtás terhe mellett egyetemlegesen megfizetni.

A Bp. 574 §-ának utolsó bekezdése illetőleg a btkv. 277 §-ának 3-ik bekezdése és az 1848 évi XVIII. t. cz. 35 §-a alapján a kir. törvényszék elrendeli, hogy jelen ítéletet az „Aradi Közlöny” kiadója az ítélet indokaival együtt „Aradi Közlöny” nek a jogerős ítélet kézbesítése után megjelenő első számának elején — a sajtó törvény 35 §-ában előírt büntetés terhe alatt tegye közzé.

Ezt az ítéletet a kir. törvényszék az ítélet jogerőssége után a Bp. 494 §-a alapján a kir. ügyész-séggel és az elrendelt közlés foganatosítása végett a Bp. 274 §-a alapján az „Aradi Közlöny” kiadóhivatalával közli.

Indokok:

Az Aradi Közlöny című napilapnak 1905 évi 103 számában, „Névtelen levelek” 1905 évi 107 számában „A névtelen levelező leleplezése” című és Balla Frigyes név aláírásával ellátott cikkek jelentek meg.

A főtárgyaláson Balla Frigyes beismerte, hogy ezen cikkeket ő írta és tette közzé s a felelősséget értük el is vállalta.

De azzal védekezett, hogy ezen cikkeket jó hiszeműen tette közzé, mert a Lenkeihez írt és az ő családi életét feldolgozó névtelen levélben több oly kifejezések és állítások is vannak, melyeket a vele ellenséges viszonyban álló Visontay Kálmán főmagánvádoló több ízben és több tanu előtt róla mondott:

mert továbbá Gajda Gábor detektív által Visontay Kálmántól beszerzett levélboríték és papiros ugyanazonos volt a névtelen levelek borítékával és papirosával,

mert a Lenkeihez írt névtelen levél írását összehasonlítva Visontay Kálmán írásával nagy hasonlóságot talált köztük,

s mert végül ifj. Baumgartner Antal előtte azon kijelentést tette, hogy Visontay Kálmán ötöt többször felszólította arra, hogy gróf Majláth Gusztáv pártfogójának ötöt rágalmozó névtelen levelet írjon, mely körülmények azon meggyőződést érlelték meg benne, hogy a névtelen levelek írója csak Visontay Kálmán lehet és ezen körülményeket bizonyítékokul elfogadva írta meg cikkében jóhiszeműen, hogy a névtelen levelek írója Visontay Kálmán.

Mintthogy azonban a főtárgyaláson kihallgatott tanuk vallomása szerint a Visontay Kálmán által használt és névtelen levélben is előforduló kifejezéseket és állításokat az több ízben és több tanu előtt mondott, s így nincs kizárva, hogy ezen kifejezéseket és állításokat az isme etlen névtelen levélíró is hallotta és felhasználta, hogy magáról a gyanút elhárítsa. Ami annál valószínűbb, mert fel nem tehető Visontay Kálmánról egy főgymnáziumi tanárról, hágy azon kifejezéseket és állításokat melyeket több ízben és több tanu előtt Balláról elmondott néhány kifejezéssel és állítással megtoldva névtelenül megírja s ez által a gyanút magára irányítsa . . .

Mintthogy továbbá a Visontay Kálmántól megszerzett levélboríték és papiros a legelterjedtebb általánosan használt levélborítékok és papirosok egyi-

ke s így semmi bizonyítékot nem képez arra, hogy a névtelen levelek Visontay Kálmántól származnak, minthogy a főtárgyaláson kihallgatott irásköz-érték véleménye szerint nem állapítható meg, hogy a névtelen levelek írója Visontay Kálmán,

s minthogy végül ifj. Baumgartner Antal mivel sem tudta igazolni, hogy Visontay Kálmán ötöt névtelen levelek írására felhívta, sőt ezen állítása Visontay Kálmánnak esküvel megerősített azon vallomásával megcáfolást nyert, hogy ő Baumgartner Antalt névtelen levelek felírására fel nem kérte s neki a névtelen levelek írójára mi tudomása nincs.

Ezek szerint tehát Balla Frigyes vádolt könyvelőműen oly távoli körülményeket fogadott el bizonyítékoknak melyek legfeljebb gyanu okot képezhetnek, de semmi esetre sem bizonyítékot és így Balla Frigyesnek a jóhiszeműsége meg nem állapítható.

Mivel pedig a Balla Frigyes által a főmagánvádólóról tett tényállítások olyanok, melyek a valódiságuk esetében azt a kiről állítatnak közmegevetésnek tennék ki

s mivel ezen állításokat nyomtatvány útján tette közzé, azért Balla Frigyes vádolt ezen cselekménye a btkv. 258. §-ba ütköző s a btkv. 259. §-s szerint minősülő nyomtatvány útján elkövetett egy rendbeli rágalmozás vétségének összes ismérvét kimeríti, amiért őt ebben bűnösnek kellett kimondani.

A két cikk egy akarat elhatározásból származik s a második cikk az első cikknek csak kiegészítést képezi s így csak egy büncselekmény, a nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás vétsége forog fenn, melybe a vele oszmei halmazatba lévő, kevésbé súlyos becsületsértés vétsége bele olvad.

Balla Frigyes büntetésének kiszabásánál a kir. törvényszék enyhítő körülménynek vette beismerését, bocsánatkérését és töredelmes megbánását, a mit a törvényszék színe előtt tanusított, ezen nyomatékos enyhítő körülmény fennforgása a btkv. 92. §-a alkalmazását tette szükségessé s ezen § alkalmazása mellett szabta ki vádlottra, súlyosbító körülménynek véve, hogy ezen vádolt rágalmozás vétsége miatt már büntetve volt, a bűnösségével arányban állónak talált s a rendelkező részben körülírt büntetést.

Ifj. Baumgartner Antal beismerte a főtárgyaláson, hogy a nyilatkozatban foglaltakat először Weisz Hugó és Matusik Márton előtt elmondotta s azután írásba foglalta, hogy Balla Frigyesnek a bíróságnál bizonyítékul szolgáljon, ha a külföldre való elutazása miatt tanuként kihallgatható nem volna s mely nyilatkozatot Lukácsy Lajos és Weisz Hugó tanuk előtt írt alá.

Tagadta azonban, hogy ezen nyilatkozatot Balla Frigyesnek hirlapi közzététel végett adta át.

Balla Frigyes is beismerte a főtárgyaláson, hogy

a nyilatkozatnak átadásakor nem volt arról szó, hogy a nyilatkozatot hirlapilag közzéteheti.

Mintthogy pedig ifj. Baumgartner Antal által tett nyilatkozatban foglalt azon állítás hogy Visontay Kálmán többször felszólította arra, hogy névtelen levelet írjak gróf Majláth Gusztávnak, melyben avval kellett volna megrágalmoznom Balla Frigyes aradi festő urat . . .

s többször ösztönzött, hogy a birtokában lévő Illencz Lipót aradi festő levelén látható írását s az ő vonásaival írjam meg ezt a levelet a püspöknek, valódisága esetén Visontay Kálmánt a közmegevetésnek tenni ki,

Mintthogy ezen nyilatkozatot három tanu előtt tette, de Balla Frigyes annak hirlapi közzétételére fel nem jogosította, azért Baumgartner Antal ezen cselekménye a btkv. 258. §-ba ütköző rágalmozás vétségének összes ismérvét magában foglalja, amiért őt ebben bűnösnek kellett kimondani,

Ezen vádolt cselekménye a btk. 259. §-s szerint nem minősül, mert Balla Frigyes ezen cselekményeért, hogy a kapott nyilatkozatot a kiállító beleegyezése nélkül közzétette, a kiállító nem felelős.

Ifj. Baumgartner Antal büntetésének kiszabásánál a kir. törvényszék enyhítő körülményül vette büntetlen előéletét és beismerését s ezen nyomatékos enyhítő körülmények fennforgása mellett a btkv. 92. §-át alkalmazta s annak alkalmazása mellett szabta ki vádlottra a bűnösségével arányban állónak talált s a rendelkező részben körülírt büntetést, figyelembe véve ezen vádoltnek kedvezőtlenebb vagyoni viszonyait.

Egyebekben az ítélet a rendelkező részben hivatolt szakaszokon alapszik.

Aradon, 1907. évi március hó 18 ik napján.

6878—1907. B. szám.

Ezen első bírósági ítélet jogerős és végrehajtható. Kelt Aradon, 1907. évi május hó 15-ik napján.

Bittó,
elnök.

Steckenpferd-Liliomtej-szappan

Bergmann és Társa Dreda és Teschen a/E., volt és marad a naponkiat beérkező elismerő levelek szerint a leghatásosabb gyógyszappan pattanások ellen. A bőrt állandóan finoman, puhán tartja és rózsaszínű teint ad neki. Darabja 80 fillérért kapható a gyógylárakban, drogueriákban, illatszerekkereskedésekben és borbélyüzletekben. 1045

Városi hirdetmények.

18415—1907. kh.

Hirdetmény.

A kocsik és egyéb járművek által történő gyakori elüttetések és elgázolások, egymás közötti összeütközések azt igazolják, hogy igen sokan a hajtásra vonatkozó szabályokat nem tudják, vagy tudják, de be nem tartják és hogy egyes járművek túl sebesen hajtának. Utalással ennél fogva az 1890. évi I. t.-c. életbeléptetésére vonatkozó 17033—1873. sz. rendeletre a közönség testi épségének megóvása, valamint a forgalom biztonsága szempontjából tett intézkedéseimet azon figyelmeztetéssel adom ki az érdekelteknek tudomására, hogy az alább felsorolt tilalmak áthágása, illetve be nem tartása kihágást képez és az azok elkövetői az 1879. évi XL. t.-c. 120. §-a értelmében három napig terjedhető elzárással és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fognak büntetettetni, visszaesés esetében a büntetés egy hónapig terjedhető elzárásig és 400 koronáig terjedhető pénzbüntetésig emelhető.

1. Minden járművel balra kell hajtani szemben jövő járműnek balra kell kitérni, az előtte haladónak pedig jobbról lehet eléje kerülni.

Hidakon más járműnek eléje hajtani tilos. Udvari, katonai, posta- és tűzoltó-, valamint mentő-járműveknek minden más, akár szembejövő, akár azokkal egy irányban haladó jármű feltétlenül kitérni tartozik.

2. Üres vagy terhelt járműveket az utpályán hagyni, vagy vonó állatokkal az uton huzamosan álldogálni nem szabad.

3. A járművet vezető kocsisnak aludni, a járművet vezetés nélkül hagyni vagy egyszerre

több járművet vezetni tilos. Hajtáshoz nem értő vagy 16 éven alóli egyént kocsisnak alkalmazni nem szabad.

Tilos továbbá több terhes járműnek egymás után való akasztása, mely szabály alól csak új vagy javított, vagy baleset által megsérült teljesen üres járművek és esetleg kézi kocsik képeznek kivételt.

4. Minden járműnek éjjel és sötét időben lámpával világítva kell lenni.

5. A járművekhez hátul kettőnél több állatot vagy a vonó állatok mellé szintén két állatnál többet kötni tilos, sőt egy sorba fogott hármast fogatnál csak egy köthető.

A járművekre a rakomány 3 métert meghaladó szélességben nem rakható.

6. Ha több szekér halad egymás után, közöttük legalább 5 mtr. távolság hagyandó, hogy a gyalog járók átkelése gátolva ne legyen.

Közlekedés vagy teher szállításra csak rudal ellátott szánok használhatók, a melyek elé fogott lovak csengőkkel látandók el.

Két vagy több szekérnek egymás mellett haladni nem szabad

A járdára felhajtani körmenetek vagy temetési és más menetek sorrendjébe behajtani tilos.

7. Az egyes utcákra tett és jelzőtáblák útján is köztudomásra hozott azon hatósági intézkedés, hogy azokban csak lépésben szabad hajtani, szigorúan betartandó. Ilyenek ez idő szerint a „Weitzer János-” és „Forray-” utcák.

8. A Boros Béni-téren, József főherceg-uton és az Andrassy-téren áthaladó terhes járműnek, továbbá a szálás takarmányt, árukat szállító ugynevezett stráf kocsik, valamint a butor szállító kocsik a közép, ugynevezett keramit téglával burkolt utat tartoznak használni.

9. Állatoknak csoportos felhajtása, amennyiben azok a városon át hajtának, vagy az Óvár-téren hetenként tartani szokott állatvásárra hajtának, csak az erre kijelölt utvonalon, nevezetesen a Nagyköruton, Maros-utcán és a Boros Béni-téren átvezető középuton történhet.

10. A József főherceg-utról, valamint az Andrassy-téren benyúló forgalmasabb utcák, mint a Karolina-, Széchenyi-, Salacz Gyula-, Weitzer János-, Deák Ferenc- és Forray-utcák nyílásai előtt, ugyszintén az ezen utcákba a József főherceg-utról és Andrassy-térről, valamint az Atzél Péter-utcákból és Szabadság-térről történendő behajtás, nemkülönbén a színi előadások tartása idejében a téli színház bejárata elé történendő felhajtás alkalmával, ugyszintén az összes utcák torkolatainál, hajlatainál, fordulóinál és keresztezésénél csak lassan szabad hajtani.

11. A kézi kocsival, kerékpárral vagy bármely erő által hajtott járművekkel szintén csak mérsékelt ügetésnek vagy elővigyázattal hajtásnak megfelelő gyorsassággal szabad haladni.

Házakba vagy házakból történő ki- és behajtásoknál csak lépésben szabad hajtani.

A kocsis, járművezető az útjában jövőket köteles hangos kiáltással vagy egyéb jelző kiegészítéssel kitérésre figyelmeztetni.

12. A kocsis, az uri kocsisokat sem véve ki, a rendőri közeg figyelmeztetésének engedelmeskedni, illetőleg a rendőri közeg kezintésére legott feltétlenül megállni, esetleg lépésben hajtani tartozik.

Arad, 1907. évi július hó 22-én.

Green,
h. főkapitány.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
4-hasábos petit sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fill.
Nyitászó ára 40 fill.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 257.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Csütörtök, augusztus 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezérlők: Királyi döntés.
- Az aradi felsőbb leányiskola tanárai.
- A zsebtolvaj jubileuma.
- A szubrett boszúja.
- Ferrogás az aradi orvosok között.
- Ujabb vád Szelle ellen.
- A kisjenői gyermekrablás.
- Reflexiók egy bíról ítélülethez.
- Meghalt Károlyi István.
- A villamos-sztrájk a fővárosban.
- A Sulkovszky-Tagányi válópör.
- Tárca: Szodoma. Irta: Bartáné-Szucsits Mariska.

Királyi döntés.

Arad, július 31.

„A király levelet irt a miniszterelnökhöz. Ő felségének és a kormány ez idő szerinti fejének levelezése aligha érdekelné különösebben a közvéleményt, ha a király a levélben nem utasítaná a miniszterelnököt, hogy azt köztudomásra hozza. A miniszterelnök parancsából tehát ez a levél megjelent a hivatalos lap élén és noha a *Budapesti Közlöny* kinek-kinek ép úgy joga van olvasni, mint olvasatlanul hagyni, — a levél tartalmát tudomásul vesszük.

Tudomásul vesszük, hogy a király a legközelebbi félvre újra megállapította a Magyarország és Ausztria közös költségeihez való hozzájárulás arányát. Tudomásul vesszük, hogy a király Magyarországra és Ausztriára nézve ugyanazt a kvótát állapította meg, amely eddig érvényben volt s csak a nyári hó akadályoz meg a hálálkodásban, amiért Magyarország kvótáját nem emelte föl, holott a szuverén uralkodói jog erre is módot adott volna.

Tudomásul vesszük, hogy Magyarországon a törvényt még mindig rendeletekkel és királyi kéziratokkal lehet helyettesíteni. A nemzeti akaratot lebirja az uralkodó egyetlen tollvonása, s az országgyűlés döntéseinél hatalmasabb egy rövid kis levél, amelyet a király a miniszterelnökhöz intéz. A levélben pedig halomra dobnak egy csomó paragrafust, hogy azaz az igazi paragrafust, a törvény erejét illuzóriussá tegyék. Mert igaz ugyan, hogy a királynak, amikor a két állam törvényhozása nem tud megegyezni, joga van a kvótát félvre megállapítani, de ez csak kivételekre ad hatalmat, de rendszert nem alapíthat. Az, hogy a kvótát állandóan és következetesen királyi döntéssel állapítsák meg, talán megfelelhet Ausztriának, amely a 14. §-hoz van szokva, de Magyarországon, amelynek alkotmánya ilyen paragrafusokat nem ismer, — törvényt nem pótolhat!

Annál inkább kell tiltakoznunk minden alkalommal ez ellen, mert ez egyszerű színjátékká alacsonyítja le azt a törvényes eljárást, amely tulajdonképpen hivatalos lenne a kvótát megállapítani. Mit látunk? Jönnek az osztrákok, s nagy garral a magyar kvóta-százalék fölemelését követelik. Magasabb kvótát, — holott Magyarország a mai kvótát se bírja sokáig el. Magyarország a legszomorubb gazdasági viszonyok között él; ipari és kereskedelmi fejlődését lehetetlenné teszi a közös vámterület, amely Ausztria gyarmatává tesz; a kivándorlás elijesztő számai a munkaerőnek, az adózók csökkenését jelentik. Hát elbir ez az ország akkora teherviselést, mint eddig? Hiszen eddig is

a kulturális és gazdasági fejlődéshez szükséges erőt vonta el az, a mit a közös kiadások telhetetlen molochjának kellett áldoznunk. És mit kapunk mi ezért a kvótáért cserébe? Sem a hadsereg nem a mienk, sem a külügyi képviselet s legkevésbé Bosznia, amelyet a közös pénzügyminiszter kezel — Ausztria javára. A közös terhekben részt kell vennünk, anélkül, hogy a közös intézmények előnyeit élveznők. Hiszen azt se tudtuk kivívni, hogy a hadseregszállításokban Magyarországot a kvóta arányában részesedjék!

A kvótadeputáció magyar tagjai tesék-lássék ellenzik a kvóta fölemelését, sőt — a derék férfiak — a kvóta leszállítását is követelik, de azért komolyan nem igyekeznek azon, hogy a magyar álláspont diadalmaskodjék. Minek? A kvótát majd megállapítja a király; — ezt tudják az osztrákok, tudják a magyarok s a kvótaküldöttségek tagjai odahaza mossák a kezüket. Az ilyen tárgyalás egyenesen provokálja a királyi döntést, a helyett, hogy azt kikerülni, Magyarország jogos érdekeit, igazait erélyesen és határozottan érvényesíteni igyekeznek.

Az osztrák rendszer, a *fortwursteln*, tovább tart. A kvótát tovább is királyi döntés állapítja meg, s ha az idegen hall néha-néha erről, azon csodálkozhatnak, hogy mért hívják ezt itt állami önállóságnak?

A mi Magyarországon olyan kormány van, amely a kvóták királyi döntéssel való megállapítását elősegíti, olyan többség, amely ezt az eljárást beveszi és eltüri, sőt törvényesnek ismeri el; olyan többség, amely csak lefelé adja a hazafit, de fölfelé engedelmesen aláveti magát

Szodoma.

Irta: Bartáné-Szucsits Mariska.

A korcsmáros erős, magas, szélesvállu ember volt, piros orcákkal. Szerette a bort és a szerelmet. Egész teste, sötét szemének fénye szerelmi sóvárgást tükrözött. Nem bírta megállni, hogy a szép paraszt leányok arcát meg ne simogassa, karjaikat meg ne csipkedje. Nem járt sokat iskolába, de volt azért valami intelligencia a modorában, a beszédében és a járásában. A felesége nem neki való asszony volt. Sápadtan és véznán, úgy nézett szerte a világban, mintha félne, hogy mindenkiben a halál jár árnyában, hogy elvigye. Tizenhét éves volt, három éve volt a felesége a korcsmárosnak és még nem volt gyermekük. Sokszor türelmetlenülkedett amiatt az ember. Bánta már, hogy elvette. De az anyósa olyan derék szép asszony, hogy nem hitte, hogy a lánya ilyen nyiszlet marad.

Az asszony benn ült és bámult ki az ablakon; — köhögött. Az anyja künn kötözte a kertben a néhány fő szőlőt. Még egészen fiatal volt és kövérkés. Karjai erősek voltak és nap-sütöttek. Szeme meleg tekintetű volt és bársonyos, mint a még szerelemre vágyó asszonyoké. Ajkánál két enyhe vonás húzódott, mely olyan árnyalatot adott arcának, mintha mindig mosolyogna.

A korcsmáros kiment a kertbe. Messziről nézte az életerős, mosolygó arcú asszonyt.

— Hé Feri — mondta nevetve az asszony — gyere ide, jó lesz-e így kötözve?

— Jó, jó; — mondta felrezenve a korcsmáros és közelebb ment, megnézte a kötést és amiatt lehajolt, arca őszedte az asszony piros arcával.

A korcsmáros átfogta az asszony fejét és szédülten csókolta meg szemét. Az asszony sikoltott és akaratlanul is az emberhez simult és hagyta csókolni az arcát.

— Szép vagy! — mondta fullátan a korcsmáros.

— Menj — lökte el az asszony — ne vétezz Feri! Hát a feleséged?!

A korcsmáros lehorgasztotta fejét.

— Igen, a te leányod, az a béka, az én feleségem... és nem lesz neki gyermeke soha! Minek adta hozzád? Most látod hiába, téged szeretlek, Róza, Róza! — mondta kétségbeesetten és kezébe temette arcát.

Az asszony némán ült és úgy nézett föl a vőjére.

— Milyen szép szál ember! — gondolta és nem most először kívánczolt utána.

Aztán fölkel, bement a házba és nem mert a leánya szemébe nézni.

Egy hónap múlva már vig volt és a szemébe mert nézni a leányának is, másnak is. Akkor már sokat, sokat csókolódtak...

Tavaszi utója volt, mikor az anyós rosszul lett. A leánya is beteg volt, még sápadtabb lett és meredt szemekkel járt a házban. A korcsmáros nem törődött a vézna asszonykával, ott ült Róza ágyánál és várta az új jövevényt. Szép kis fiu lett, épen olyan volt mint az apja. Ettől a naptól kezdve a szegény asszonykához nem szóltak, az járt egymagában, mint egy bolygó lélek. A kis fiu pedig nőtt, erősödött, és a vézna asszonykát mamának szólította.

A beteg asszony hallgatag volt, de bensejében mérhetetlenül gyűlölte az anyját és az urát. — Miért nem várták meg, míg ő meghal? Elválni nem akart a korcsmárostól. Senkije sem volt. Dolgozni nem bírt, gyenge testű, gyenge lelkű volt; napról napra tört össze. Neki is a gyermek volt egyetlen vágya s most, hogy itt volt a csöpp fiu, nem bánta, hogy az milyen körülmények közt jött a világra; neki az egy ártatlan gyermek volt, akit gyöngéden szerethetett. Sokszor azt hitte, hogy az övé, s olyankor boldogan mosolygott, és behorpadt melléhez szoritotta a gyermekét. Ha nem látta a gyermeket, kínzó kétségbeesés fogta el, és elmenekülni szeretett volna, de nem volt ereje.

A korcsmáros nagyon boldog volt és csak szerelmének élt. Egy nap a beteg asszony ágyának dőlt. A kis fiu sirt, nem eresztették hozzá.

Az anya ápolta leányát. Vizesborogatást

mindennek, amit Ausztria, az öszszmonarkia és a szerencsétlen nagyhatalmi állás érdekei követelnek: addig ez Magyarországon mindig így lesz. Ha csak nem rosszabbul.

Igy lesz, amíg ezt a korrupst, mindenre kapható és fegyelmehető többséget el nem söpri a nemzeti akarát, amely a kvótára nézve a királyi döntés jogát és rendszerét el nem ismeri és amely mindaddig, amíg önálló vámterület, magyar hadsereg és paritásos külügyi képviselő ninesen, — semminő kvótát nem szavaz meg és nem is vesz tudomásul!

(Ezt a cikket, a mint az idéző jelek mutatják, nem mi írtuk. Egy negyvennyolcas ujság élén jelent meg néhány év előtt, s a nyári szerkesztés gondjai között azt most egyszerűen át ollóztuk. Nemesak azért, mert a cikknek ma is mindenben igaza van: de azért is, mert valószínűnek tartjuk, hogy a cikk abban a lapban most már nem fog megjelenni. És az igazságnak bizonyára nem kell új köntöst, új formát adni, hogy igazság maradjon.)

Az aradi felsőbb leányiskola tanárai.

A régieket nem vették át.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

A hivatalos lap mai száma közli az aradi új állami felsőbb leányiskola tanári és tanító testületének kinevezését. A kinevezés arról tesz tanúságot, hogy a miniszter Aradnak egy óhaját figyelmen kívül hagyta. A város közgyűlése azt a kívánságot intézte a miniszterhez, hogy a Somogyi-féle felsőbb leányiskola tanítóit vegye át az állami leányiskolához; ezenkívül az aradi szülők részéről számos aláírással ellátott kérvény ment Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszterhez az eddig tanítónők átvétele iránt. A kérelemnek nem lett eredménye; az állami iskolához a régi tanerők közül csupán öv. Svábyné Turcsányi

lakott a fejére. Az asszony szó nélkül tűrte, de mikor az anyja kiment, ledobta a kendőt a fejről.

A három éves fiucska ott sirt az ajtaja előtt és folyton a nevét kiabálta. Az asszony kíváncsi volt az ágyból és beeresztette a fiucska. Az örömmel rontott be és csacsogni kezdett. Az asszony megtántorodott és lerogyott az ágy elé a földre.

Aztán odahívta a kis fiút.

— Meghalok, Józsika, meghalok; ugye nem fogod szeretni a nagymamát, sem apát? Ugye nem?

— Nem, — mondta a fiucska, csak téged szeretlek mamám.

Az anyja és az ura jöttek be a szobába. A korezmáros elrántotta a kis fiút, aztán az anyósával együtt föl akarta tenni a feleséget az ágyra. Az végző erőfeszítéssel ellökte magától őket és csak annyit kiáltott:

— Szodoma!

Aztán az utolsó önkivületbe esett.

Beszélni, nem beszélt többet, csak élete utolsó csepjeinek fölemészítésével, minden elfojtott szenvedésének forrásával kiáltotta be a levegőbe:

— Szodoma! Szodoma! . . .

És a borzalmas szó belevette magát a falakba, a mennyezet szürke gerendáiba, a sarokba, a résekbe, a levegőbe; sohasem pusztult el onnan és elsötétítette, agyonnyomta, elhervasztotta a két bűnös ember minden örömét egész életét . . .

Gizella, az intézet volt igazgatónöje kerül, tanítónői minőségben.

A vallás és közoktatásügyi miniszter át helyezte Gula József egri állami felsőbb leányiskolai igazgatót, öv. Végessné Bogya Irma, Blasovszkyné Tabódy Sarolta, Kuss Gizella egri rendkívüli tanítókat és Varga Beatrix pozsonyi rendkívüli tanítókat az aradi állami felsőbb leányiskolához; kinevezte Jurássy Berta egri rendes tanítókat az aradi felsőbb leányiskolához a IX. fizetési osztályba, továbbá öv. Svábyné Turcsányi Gizellát a XI. fizetési osztályba segéd-tanítóknak.

Az áthelyezett és kinevezett tanítónők szeptember 1-én foglalják el Aradon új állásukat, s ezzel minden intézkedés megtörtént arra, hogy az aradi állami felsőbb leányiskola szeptember 1-én megkezdje működését.

A felsőbb leányiskolai kinevezések között van még egy, amely az aradiakat is kétségtelesen közelebből is fogja érdekelni. A vallás és közoktatásügyi miniszter dr. Tedeschá Borbála szegedi állami felsőbb leányiskolai rendes tanárt, aki tudományos és irodalmi működésével is, feltűnést keltett, a trencsényi állami felsőbb leányiskolához helyezte át és az igazgatói teendők végzésével is megoizta.

TÁVIRATOK.

Új állategészségügyi rendelkezés.

Bécs, július 31. A Wiener Zeitung közli a cs. és kir. földművelésügyi miniszternek egy hirdetését, amely állategészségügyi rendőri intézkedéseket tartalmaz a hasított patéju állatok (szarvasmarha, juh, kecske, sertés) behozatalára vonatkozólag Magyarországból és Horvát-Szlavonországból a reichsratban képviselt király-ágok és tartományok területére.

A zsebtolvaj jubileuma.

Az arany-zsebtolvajlás.

Az aggonosztevő.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, július 31.

Egy általános tiszteletnek örvendő budapesti családnak elzülött származéka a most 84 éves Neurotter József, akit nemrégiben Bécsben, a Ferenc József pályaudvaron abban a pillanatban csipett el egy rendőrügynök, amikor Morgenstern Miksa kereskedőnek pénztárcáját a vasúti kocsi folyosóján elcirkalmazta. A rendőrügynöknek már korábban feltűnt Neurotter viselkedése. A kereskedő előbb semmit sem vett észre, de Neurotternek váratlanul hirtelen félrefordulásakor figyelmeztetés lett és a zsebtolvaj után kapott. Ez szaladt, ahogy csak öreg csontjai bírták.

A rendőrügynök azonban ügyesebb volt, átlátta a helyzetet s egy kettőre nyakon fogta a tolvajt. Az ügy tárgyalása tegnap folyt le a bécsi törvényszék büntető tanácsa előtt. A vén zsebtolvaj külső megjelenése nem tett rossz benyomást. Aki bűnös előéletét nem ismerte, nyilván egy jókedű polgárembernek tarthatta. Fekete szalonkabátjában, színes mellényével, jól kötött nyakkendőcsokrával a tárgyaláson is a distingvált öreg ur benyomását tette. Régente előkelő kereskedő volt. Amikor tönkrement, mind mélyebbre süllyedt.

A bírósági iratokból kitűnőleg vezedelmes zsebtolvaj, aki már több mint ötven éve kizárólag ebből a jövedelmző keresetforrásból tartotta fenn magát. Speciálista volt a pályaudvari lopásokban. Már tiznél többször el volt ítélve. Pár év előtt külföldre ment, mítsem lehetett róla hallani, míg 1905-ben újra Bécsben bukkant elő.

Életmódja kedvező vagyoni viszonyokra engedett következtetni.

Biztos fellépésével, előkelő modorával igen jó társadalmi körökbe is be tudott férközni. Érdekes, hogy felismeretlenül egy tarokktársaság tagja lett egy jónévű kávéházban s egy városi tanácsos és egy nagyiparos voltak állandó partnerei.

A kihallgatás során öntudatos viselkedést tanusított. Határozottan tagadta a tettenérés dacára is a terhére rótt bűncselekményt. Ez azonban nem használt. A bizonyítási eljárás befejeztével a törvényszék bűnösnek mondta ki és elítélte hat havi fogházra, aminél magas életkora enyhítő körülményül tudatott be. A terem elhagyásakor megjegyezte előtte a tanuként kihallgatott rendőrügynök: „Örvendhet, hogy ilyen olcsón menekült!” Mire Neurotter ököibe szoritott kezelt felemelve, így szólott:

— Bárcsak lelőnék magát!

Az öreget a börtönőr csillapító szavakkal kísérte le a cellába.

Újabb vád Szelle ellen.

Ez egyszer nem sikkasztott.

Visszavont köröző levél.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Abban a nagy bűnpörben, amelyet évekezelőtt Szelle József volt aradi ügyvéd ellen indítottak, számtalan apró-cseprő ügy foglaltott. A megkárosított felek többnyire sikkasztás miatt jelentették fel az ügyvédet, aki azonban még elég jókor kitért az igazság sújtó keze elől s messze idegenben szerzett magának biztos menedéket.

Feljelentések a legutóbbi időben is törtétek Szelle ellen s néhány hónappal ezelőtt Popovits Sebő tett feljelentést az aradi királyi ügyészségen azon a címen, hogy Szelle 1401 korona 34 fillérjét elsikkasztotta. Az ügyészség megindította a nyomozást s miután beigazoltának látta a sikkasztás fenforgását, vádiratot adott, amelyet az aradi királyi törvényszék vádtanácsa elé terjesztett. Egyben intézkedett, hogy amennyiben lehetséges, nyomoztassék ki a sikkasztással vádolt ügyvéd tartózkodási helye.

Az aradi kir. törvényszék vádtanácsa 1907. május 31-én foglalkozott ezzel az ügygyel s hosszas tanácskozás után megállapította, hogy bár Szelle József annak idején beismerte, hogy az 1401 korona 34 fillért Popovits Sebő javára tényleg felvette, de a pénzt neki át nem adta, a sikkasztás vétségét még sem követte el. Szelle József ugyanis elszámoldási viszonyban volt Popovitsal s a kérdéses összeget joga volt felvennie. Miután a bemutatott számadások alapján nem lehetett megállapítani, hogy Szelle tényleg elsikkasztotta volna az 1401 korona 34 fillért, a vádtanács az ügyészség vádiratát elvetette, s utasította az ügyészséget, hogy a Szelle ellen kiadott köröző levelet vonja vissza.

Az ügyészség képviselője megfelebbezte a vádtanács határozatát, amelyivel a napokban foglalkozott a nagyváradi kir. ítélőtábla. A tábla a vádtanács álláspontjára helyezkedett s annak határozatát indokainál fogva helybenhagyta. E határozatáról a tábla ma értesítette az aradi kir. törvényszéket.

Szelle József e sikkasztási ügyből kifolyólag tehát nyugodtan alhatik ott messze hátsó Indiában, s nem valószínű, a Popovits Sebő másfélezer koronája akadályja lesz annak, hogy két év múlva haza jöhessen Magyarországra.

A szubrett boszúja.

„Megcsiptelek, gazember!”

A hűtlen gavallér.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 31.

A rákosszentmihályi vicinális vasutállomás közönségének a napokban tragikomikus látványban volt része. A déli órákban, amikor a fővárosból beérkezett a vonat, abból egy feltűnően elegáns hölgy szállott ki. Arcát fátyol borította. Kezében szép, divatos nyári napernyő volt. A nő izgatottan tekintgetett körül. Szemei egyszerűen egy fehér tenniszruhájú fiatal színészen akadtak meg. A színész *Orbán Gyula* volt, egy ismert vidéki baritonista, aki, mint a későbbi fejleményekből kiderült, bizonyos erkölcsi obliáció miatt buzamos idő óta kerülte a színésznőt. *Reviczky Rózsit*, a nagyváradi színház ségedszubrettjét.

— Megcsiptelek végre gazember! — kiáltotta a nő a színészre s ezzel rárohant és szép fehér fodros napernyőjével ütlegelni kezdte a megijedt baritonistát.

— Hónapok óta kereslek. Bujkálsz ugye előlem. Nesze!

Piff puff. S az ütlegek úgy hullottak, akár csak a jégeső. A napernyő fodrai foszlányokra rongyolódtak s a színész futóra vette a dolgot, az utasok nagy mulatságára. Kimenekült a peronról s eszeveszett futással az erdő felé iramodott.

A nő utána. A hajsza a közönség szemelátára egész addig tartott, amíg csak az üldöző és a menekülő a rákosszentmihályi kis erdő sűrűjében el nem tűntek.

Ugy halljuk, hogy a megfutamodott színész a bíróság elé állítja *Reviczky Rózsit*, akinek bizonyára fontos oka lehetett a színész megfenyítésére. *Orbán* szerelmet és házasságot ígért neki s ígését a hűtlen ember nem váltotta be. A pör tehát elég pikánsnak ígérkezik.

Forrongás

az aradi orvosok között.

A betegsegélyző pénztár ellen.

Orvossztrájk készül.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Az aradi orvosok között pár nap óta érdekes mozgalom indult meg, amelynek kezdete ugyan már hónapokkal előbbre nyúlik vissza, de amely a mai formájában csak most alakult ki. Arról van ugyanis szó, hogy az aradi kerületi betegsegélyző pénztár és az orvosok között már legközelebb kenyértörésre kerül a dolog s ha a betegsegélyző pénztár nem fogadná el az orvosok által diktált feltételeket: egyetlen aradi orvos sem fog tisztséget vállalni a kerületi betegsegélyzőnél. Ez az orvossztrájk illuzóriussá tenné a pénztár működésének lehetőségét s így minden valószínűség mellett szól, hogy a konfliktusban az orvosok fognak győzni.

Tudvalevő dolog ugyanis, hogy az orvosokat legtöbb esetben szégyenletesen díjazták. Ebben eddig a kerületi betegsegélyző pénztárak jártak elől jó példával, a mennyiben orvos úgy fizettek, hogy egy látogatásért az orvos alig kapott husz fillért. A pénztárnál eddig ugyanis az volt a rend, hogy a pénztári orvos minden egyes családért, amelynek háziorsosa volt,

évente egy forintot, azaz két egész koronát kapott honorárium fejében a betegsegélyzőtől. Miután azonban a legkritikább esetekhez tartozik, hogy az orvos egy ilyen családnál évente öt-hatszor látogatást ne tegyen s hogy ugyanennyiszor ne rendeljen az ambuláns betegnek, egy-egy rendelésért az orvosra husz fillér is alig jutott. Ehhez hozzájárul még az is, hogy az orvosnak sok esetben kocsira kellett ülnie, hogy a messze lakó beteget meglátogassa s ez esetben a kocsibért is neki kellett fizetnie. Mindezeknek az volt a következtetése, hogy a betegsegélyző pénztár jövedelmének legnagyobb része adminisztrációra ment el s az orvosok alig kaptak belőle valamit.

Most, hogy a betegsegélyzésről szóló új törvény a kerületi pénztárak tagjainak számát tekintélyesen megnövelte s az egész pénztári működést új alapokra helyezte, az orvosok is elérkezettnek látják, az időt, hogy a maguk jogos és mindenben méltányos követelését érvényesítsék s a szégyenletes hordár-honorárium helyett méltányos díjazást követeljenek fáradozásukért. Az orvosok első sorban azt követelik, hogy a központi orvosi kart, amely eddig hét tagból állott, legalább is a tagok számának gyarapodásával arányosan bővítsék ki. Másodsorban azt követelik, hogy a tagoknak adják meg legalább is részlegesen a szabad orvosválasztás jogát, t. i. azt a jogot, hogy a beteg ahhoz az orvoshoz fordulhasson, akihez a legtöbb bizalma van. A részlegesség úgy értendő, hogy az orvosok négy körzetre óhajtják felosztani a várost. Minden körzetnek megválnának a maga orvosai, akik közül azután az illető körzetben lakó beteg maga választaná a háziorsosát.

A harmadik és legfőbb követelés az orvosok részéről az, hogy tiszteletdíjuk családonként három koronában állapítsák meg. Emellett a követelés mellett azal érvelnek, hogy a betegsegélyző pénztár az így felemelt tiszteletdíjak mellett is évente csak 10,000 koronát juttatna az orvosoknak abból a bevételből, amely ezen összegnek mintegy hatszorosa. Husz orvosra felosztva ezt az összeget, egyre-egyre 3000 korona jut, ami egyáltalában nem sok a teljesített munkáért.

Az orvosok már tudomására is juttatták követeléseiket a betegsegélyző pénztár vezetőségének, amely azonban a tiszteletdíjak felemeléséről ezidőszerint tudni sem akar. Abban az esetben, ha a pénztár továbbra is megmaradna intranszigenz álláspontján, októberben, amikor a kérdésben dönteni kell, az aradi orvosi kar egyértelműleg bojkott alá helyezi a betegsegélyző pénztárt. Mivel pedig a pénztár orvosok nélkül egyáltalában nem működhetik, ez a bojkott a legsúlyosabb válságot jelenti reá nézve.

A pénztárnál különben most folynak az átmeneti munkálatok, amelynek az eddig ötödfél ezer tagot számláló hivatal tiz-tizenkét ezer tag befogadására képesítik. A hivatal, helyesebben az iparhatóság kibocsátotta már fölhívását, hogy valamennyi ipari és kereskedelmi munkaadó irassa be az erre kötelezett alkalmazottjait és rövidesen megállapítják azt is, hogy az aradi kereskedő ifjak és az aradi iparosok betegsegélyző egyesületén kívül, amelyeknek tagjai jöttellenül tartoznak be-

lépni a kerületi pénztárba, minő hasonló egyesületek kénytelenek megszüntetni működésüket.

Az átmenet ideje alatt szünetel az igazgatóság tevékenysége, amelyet csak újjáalakulása után, a pénztárnak új keretekben való működésekor fog folytatni. Addig az elnökség saját hatáskörében intézkedik az igazgatóságnak főtartott ügyeiben is.

A tagok számának megkétszereződésével természetesen szaporítani kell a hivatal tisztviselői személyzetét és a pénztár hivatalnoki karának élére olyan vezetőférfiut állítani, akinek személye garanciát nyújt a hatalmas testület ügyeinek kifogástalan intézése iránt. Ez az előreláthatólag igazgatói címet viselő hivatalnok fogja *Czukur László* igazgatósági elnöknek és az igazgatóságnak az ügyek szakszerű vezetésére, a munkaadók és munkások érdekeinek egyforma képviseltetésére vonatkozó javaslatokat kidolgozni és elfogadásuk után keresztülvinni. E nehéz, sok judiciumot és tapintatot követelő állásra már több aradi jelöltet emlegetnek, a személyben való megállapodás azonban csak a pénztár jelenlegi átmeneti működésének befejezése után várható.

A kisjenői gyermekrablás.

Elrabolt urigyerekek.

Cigányok az aradi ügyészség fogházában.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

Már többször megirtuk, hogy néhány nappal ezelőtt Kisjenőn elrabolták egy *Kiss* nevű odaváló cigány másfél éves gyermekét. A rablást egy asszony követte el, akit azóta fáradhatatlanul nyomozott a csendőrség. Tegnapelőtt végre megállapították, hogy a gyermekrabló nő az Arad melletti csálai erdőben bujkál. Hosszas hajsza után tegnap délelőtt elfogták a rablókat *Balla Róza* és *Moldován Gvardián* András cigányok személyében.

A gyermek még mindig velük volt s mikor az asszonyt kérdőre vonták, hogy miért követte el a rablást, azzal védekezett, hogy néhány héttel ezelőtt meghalt egy hasonló kora gyermeke s ezt a csapást nem tudta elviselni. Miután a fiát keservesen nélkülözte, lopott helyette egy másikat. A gyermekrabló cigányokat letartóztatták s Kisjenőre küldték.

A kisjenői csendőrség tegnap délután tovább folytatta a nyomozást, amelynek során megállapította, hogy *Balla Róza* a gyermeket nem lopta, hanem rabolta. Kihallgatták ugyanis a másfél éves gyermek szüleit s ekkor kiderült, hogy a fiúcska anyja *siketnéma*, tehetetlen asszony, akitől *Balla Róza* és *Moldován Gvardián* erőszakkal vették el a gyermeket.

Miután a rablás ténye kétségtelenné vált, a kisjenői csendőrség ma erős fedezettel az aradi kir. ügyészséghez küldte át a gyermekrabló cigányokat, ahol azonnal intézkedtek előzetes letartóztatásuk iránt.

Az elrabolt cigánygyermek esetének híre sokszorosán nagyítva került ma forgalomba a városban, s estefelé már letartóztatott cigány karavánról és elrabolt uri gyermekekről beszéltek. A különös hírt készséggel elhitték s Budapestre is továbbították, ahonnan késő este a következő távirati értesítés érkezett Aradra:

Kisjenőről egy csapat kóbor cigányt hoztak az aradi ügyészség fogházába. A cigányok több

rablást követtek el. A karavánál két egy-egy éves úri fiút találtak, kiket a cigányok szüleiktől raboltak el. Amint a cigány-karaván a csendőroket észrevette, vad futásnak indult és csak nagy hajsza után lehetett őket elfogni.

A hírből csupán annyi igaz, hogy a gyermekrabló vadházaspárt ma tényleg bekísérték az aradi kir. ügyészség fogházába. Az elrabolt úri gyermekekről, a cigánykaravánról és egyéb rablásairól szóló hír azonban mese.

Villamos-sztrájk a fővárosban

Az elégedetlen váltóörök.

Munkaszünetítő gyermekek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, július 31.

Az elmúlt ősze elején a főváros közúti közlekedése a villamos vasúti alkalmazottak sztrájkja következtében tudvalevőleg fennakadást szenvedett. Napokig tartott a közlekedési zavar, amely teljesen megbénította a fővárost. Hosszas tárgyalások után a sztrájk megszűnt, az alkalmazottak elfoglalták helyüket a villamos vasutakon s a megakadt forgalom ismét helyreállott.

Most újabb veszedelem fenyegeti a főváros villamosvasúti közlekedését. A városi villamosvasut társaság szolgálatában álló váltóörök egyrésze ugyanis bérharcot indított és *beszüntette a szolgálatot*. A sztrájkolók nagy agitációt fejtenek ki az iránt, hogy mozgalmuknak az összes váltóörököt megnyerjék. A bérharc következtében beálló forgalmi zavar már jelentkezett is, amennyiben a vasúttársaság egyes vonalain nem lévén váltóállítók, a közlekedés folytonossága fennakadást szenvedett. A villamosvasúti alkalmazottak legújabb sztrájkjáról fővárosi tudósítónk az alábbiakat táviratozza:

A városi villamosvasut társaság szolgálatában számos 15—16 éves gyermek áll, akik a váltóóri teendőket látják el havi 36 korona fizetésért. A váltóörök képviselőjében néhány nap előtt egy küldöttség jelent meg a vasúttársaság igazgatóságánál és előadta, hogy a váltóörök nem tudnak megélni havi 36 korona fizetésükből. Arra kéri tehát az igazgatóságot, hogy legalább kapupénzt adjon nekik, amelyet eddig a havi fizetésükből vontak el.

Az igazgatóság azzal bocsátotta el a küldöttséget, hogy nemsokára megadja a választ. Tegnap reggel kapták meg a váltóörök az igazgatóság választát, amely úgy szólt, hogy semmiféle fizetésjavítást nem kapnak s akinek ez nem tetszik, az eltávozhatik.

Nagy zugolódással fogadták a váltóörök az igazgatóságnak visszautasító feleletét és tegnap este elhatározták, hogy *beszüntetik a munkát*. Ma reggel már a legforgalmasabb vonalakon *sehol sem volt váltóállítás* ami nagy zavart okozott.

Amikor az igazgatóság értesült a 40—50 gyerekes sztrájkjáról, arról értesítette a váltóörököt, hogy valamennyien el vannak bocsátva a szolgálatból. A fiúk erre bejárták a vasúttársaság összes vonalait és felszólították az összes pályáőröket, hogy vállaljanak velük szolidaritást és hagyják abba a munkát. A mai napon alig egy-két váltóór teljesített szolgálatot.

Az igazgatóság most sürgős intézkedéseket tesz, hogy a forgalom zavartalan fentartása érdekében pályáőröket szerződtessen.

A pátriárka halála.

Nem lett öngyilkos.

Brankovics végrendelete.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése —

Arad, július 31.

Tegnap délelben örökre lehunyta szeméit egy galamblelkű aggyastyán, aki elérte a legfőbb papi méltóságot, amelyet felekezetében elérhet és elérte a legnagyobb meghurcoltatást, amelyek a közügyek élén álló férfiu sujtathatták.

Brankovics György pátriárka tegnap délel 6 óra körül az élők sorából. Megszűnt célponijává lenni egy mohó, kapzsi pártinak, amely az ősz főpap utolsó napjait megkeseríteni tűzte ki feladatául.

Brankovics Györgyről egy intima a következő jellemrajzot adta:

Apróságok.)

A pátriárka egy szokatlan talentum volt, egy tisztán litó szellem, módfelett nagy lelki ismerettel, aki emellett még olyan szívbéli jószág felett rendelkezett, hogy sokan csodálkoztak azon, miként lehet összeegyeztetni ezeket a tulajdonságokat.

Politikai dolgokban azonban nagy gyöngegség és tehetetlenség jellemzi. Ez az ügyefogyottsága sok keserű órát szerzett számára. Szívjóvárára leginkább jellemző a következő epizód:

Amikor pátriárkává választották, az újdéki szerb lapok minden észrevehető indok nélkül állandóan támadták.

Sok oldalról kérdezősködtek nála, ugyan mi okon indítja ellene a következő hajsza. Mire Brankovics legnaivabbul válaszolt,

— Még az okát is tudjam? Elég, ha tudomást veszek a hajszaról.

Amikor azt tanácsolták neki egyszer, hogy *Polit Mihályt* mozdítsa el a nemzeti alap képviselőtől, Brankovics egész határozottan kijelentette:

— Dehogy teszem, dehogy teszem. Én senkit szerencsétlenné tenni nem akarok.

Nagy szerénysége és a nyilvánosságtól való félelme olykor keserű gyümölcsöket is érlelték számára.

Amikor ugyanis felelősségterhes állását elfoglalta, meglátogatta a minisztereket, akik kijelentették neki, hogy első feladata gyanánt a görög keleti szerb klérus szellemi nivójának emelését tekintse. Minthogy ez a klérus még a román klérusnál is alacsonyabb színvonalon áll.

Brankovicsot ez a szemrehányás nagyon kínosan érintette és minden gondolkozása oda irányult, hogy ezt a szemrehányást magáról elhárítsa. *Maygarevics* néhai budai püspöknél egy ebéd alkalmával az egybegyűlt vendégek előtt kijelentette, hogy van egy 200 000 koronás adomány a szerb papi szeminárium létesítésére.

A jelenlevők a pátriárkának ezt a kijelentését lelkesedéssel fogadták és egyike a vendégeknek arra kérte az egyházfejedelmet, hogy engedje meg neki, hogy a nagyértékű alapítványról hírt adhasson a nyilvánosság számára. A pátriárka a publikálást semmiképpen nem engedte meg.

Kijelentette, hogy a szeminárium fölépítésével még a dolog nem fejeződött be, az intézetet fenn is kell tartani. Ebből a célból pedig egy határozatot kell kieszközölni, amely szerint a pátriarkátus 80.000 koronával járul a szeminárium fentartásához. Addig, míg ez meg nem történik, az ügy ne jöjjön nyilvánosságra.

Rövid időre ezután Brankovics ellen azt a vádat emelték, hogy az egyházi pénzekből nyolcszáz koronát sikkasztott. A mikor ellenségei az óriási adományról tudomást szereztek, ezt arra magyarázták, hogy a szeminárium-alap csak arra való volt, hogy a sikkasztást — leplezze.

(A boncolás.)

Az elhunyt pátriárka holttestét ma boncolták fel. A boncolást *Popovics* László dr. újdéki tisztí főorvos végezte. Ma érkezett meg *Karlócára* *Makay* Endre dr., Berezig egyetem tanár segédje, aki Brankovics pátriárka holttestét be fogja balzsamozni.

A boncolás megállapította, hogy Brankovics *vérmérgezésben hunyt el*. Kőrmével inficiálta lábán levő régi sebt s csak akkor vette igénybe az orvosi segítséget, amikor már nem lehetett rajta segíteni.

(Brankovics nem volt öngyilkos.)

Daukucz dr. Brankovics pátriárka udvari orvosa ma megcáfolja azt a híresztelést, mint-ha az egyházfejedelem öngyilkosságot követett volna el. Brankovics, az udvari orvos kiellen-tése szerint, agykori elgyengülésben szenvedett és cukorbetegség is gyötörte, amely halálának közvetlen okozója volt. A pátriárkának gyermeksege óta nyílt sebe is volt, amely az idők folyamán elrákosodott s ez is siettetta halálát.

Az udvari orvos rágalomnak jelentette ki a pátriárka öngyilkosságáról terjesztett híresztelést. A boncolási jegyzőkönyv lesz hivatalosan megcáfolni a roszakaratu rágalmakat.

— Hétfőn egész délután együtt voltam a pátriárkával, aki nagyon beteg volt — jelentette ki *Daukucz* dr. egy hírlapíró előtt. Az agy Brankovics egy szóval sem említette előttem a halált. Estefelé eltávoztam a beteg mellől s a pályaudvaron egy belgrádi orvostanárral találkoztam, aki reménytelennek mondta a pátriárka állapotát.

(Vádak Brankovics ellen.)

Bradorovics Koszta, a szerb radikális párt vezérférfia a pátriárka ellen folytatott hajszaról az alábbiakat jelentette ki egy hírlapíró előtt:

— Nem politikai hajsza indítottunk mi Brankovics ellen, hanem le akartuk leplezni azt az embert, aki egyházunk legfőbb méltóságát töltötte be. A kongresszus választmányának azon tagjai ellen, akik azt a határozatot hozták, hogy hagyja el a pátriárkai széket, amelyre méltatlan, Brankovics tudvalevőleg pört indított. Ez a pör azonban közönséges komédia volt, mert Brankovics nem is azok ellen indította a pört, akik a javaslatot tették, hanem a választmányának azon tagjai ellen, akik nem is voltak jelen azon a kongresszuson.

Brankovics különben nagyon félt a kongresszustól. Enek legfényesebb bizonyítéka az a körülmény, hogy nem hívta össze minden három évben a kongresszust, hanem elmúlt nyolc-tíz év is, amíg a kongresszus az ő meghívására összeült.

Állítom, hogy *Brankovics sikkasztott*, jogtalanul, árverés nélkül egész birtokokat adott el, ezen felül egész sereg más gazságot követett el. Arról nem is beszélek, hogy a tulajdon apját is becsapta.

(A pátriárka végrendelete.)

Holnap délelőtt ül össze a kongresszusi választmány, amelynek az a feladata, hogy leltározza az elhunyt pátriárka vagyonát. A hagyatéka fele a nemzeti alapot, fele pedig a rokonságot illeti s így hatályát veszti Brankovicsnak az a végrendelete, amelyben vagyonának egyetemese örökösül sógorát és ennek feleségét nevezte meg.

Ma délután Brankovics címére ismeretlen

egyéntől 86 000 kor. érkezett, ezenkívül Bécsből négy szép lovat is hoztak. A leltározó-bizottság ezeket a küldeményeket is lefoglalta. A szekrényekben 70 000 korona értékű értékpapírost és 5000 korona aranypénzt találtak.

Az elhunyt patriárka ravatalához holnap délelőtt kilec órakor engedik a közönséget.

Reflexiók. egy bírói ítélethez.

Szentkereszthy táblaelnök urnak.

Arad, július 31.

Nagyon tisztelt Táblaelnök ur,

mióta ön a Kuria egyik polgári tanácsából levetődött Nagyváradra, kitűnő dolgunk van nekünk, újságíróknak. Méltóságod, akinek zsenge bírókorában valami kellemetlenség akadt egy kolozsvári újságíróval, azóta egyszerűen arra az álláspontra helyezkedik, hogy az igazság soha sincsen az újságíró részén. És amióta önnek, mint táblaelnöknek módjában áll, hogy végigverjen az ugynevezett igazság estorával rajtunk, szegény skribleréken, azóta ön, méltóságos ur, früstökre újságíró: eszik, déiben zsurnalisztát ebédel és este hírlapírót vacsorázik. És él, sokszor, bőven és ridegen él azzal a joggal, hogy az ugynevezett igazság ostorát meg suhogtassa fölöttünk.

Méltóságos ur, az ön táblaelnöksége alatt történt, hogy az aradi törvényszék arra kötelezte az *Aradi Közlönyt*, hogy egy bírói ítéletet a lap *elején* közöljön. Az indok mindössze az volt, hogy e lap hasábjain valaki, akinek nyilatkozatáért kifejezetten *nem vállaltuk a felelősséget*, közzétett egy nyilatkozatot. Annak, hogy az ítéletet a lap *elején* közöljük, annak egyszerűen a kellemetlen kedési vágy volt az oka. Ön jóváhagyta az ítéletet s mi a mai napon ezennel eleget is teszünk neki: Táblaelnök ur, az ítélet *ott van lapunk első ol alán*.

Hanem ebből az alkalomból engedje meg, méltóságos ur, hogy egyet mást elmondjunk.

Elsősorban elmondjuk azt, hogy nekünk senki emberfia nem eléggé méltóságos ahhoz, hogy emberi gyöngeségekből fakadó ferdeségeket fel ne fedezhessünk rajta. Lehet az illető báró és táblaelnök; lehet a szabad véleménynyilvánításnak esküdt ellensége: nekünk mindez nem imponál. Higye meg, méltóságos ur, mi sokkal többre becsülünk egy kis aljárásbírócskát, aki a szabad bírói mérlegelésben is tud objektív lenni, mint a leghatalmasabb táblaelnököt, aki nem bír megszabadulni egy régebben elszenvedett sérelemből eredő, szubjektív megtorlási vágytól.

Lássa, méltóságos ur, ön be van rendezve kicsinyeskedő kellemetlenkedésre is. Ön, akit a méltósága egyenesen kötelez arra, hogy ember és ember között különbséget ne ismerjen, ön különös ellenszenvével tiszteli meg az újságírás mesterségét és azokat, akik ezzel a mesterséggel foglalkoznak. Azt mondjuk: megtiszteli. Mert reánk, újságírókra nézve megtisztelés az, ha elfogult embereknek nincsen jó véleményük rólunk. Ön pedig, méltóságos ur, elfogult ember. Ön egyszerűen kéjeleg abban a tudatban, hogy az újságíró a legnagyobb elővigyázattal is nehezen kerülheti el a rendszerint alaptalan sajtópöröket. Ahol lehet, ön a felmentő ítéletet megsemmisíti, az enyhét szigorítja. Mert ön tudatában van annak, hogy abszolút igazság nincs. E fogult embereknél különösen nincs.

Táblaelnök ur, abban sem akadályozhatjuk meg önt, hogy továbbra is az igazságot mérje, azt az igazságot, amelyhez önt nem fűzi más kötetlek, csak a táblaelnöki rang. De egyet megtehetünk: megmondhatjuk önnek a nyilvánosság előtt, hogy ön azt a méltóságot, amelyhez befolyásos ismerősei, családi összeköttetései és azon a bizonyos lajtorján való felkapaszkodás révén jutott, ön azt a méltóságot nem képes méltóan betölteni. Mert az az ember, aki a paragrafusokban megadott bíráskodási szabadságot úgy használja, amint azt az epéje diktálja, az az ember lehet báró is, méltóságos ur is, de egy bíróság vezetője nem. Ugye így van, Méltóságos ur?

Tudjuk mindannyian: *Summum ius, summa iniuria*. Ön nem így tudja. De nem baj. Ha ön úgy véli, hogy velünk, újságírókkal szemben ez a mondás úgy változik, hogy *summum ius, summum ius*, legyen önnek igaza. Mert nekünk lehet kellemetlenkedni, minket meg lehet a szabadságunktól fosztani, de nem lehet olyan akadályt gürdíteni ami uunkba, amelyet le ne gyűrjünk. Kicsi ember maga ehhez méltóságos ur!

Kaszab Géza

A Sulkovszky—Tagányi válópör.

Tagányi Sándor felebbezése.

Csak az élv kedvéért.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Arad, július 31.

A nagy halmazzá sokasodott Sulkovszky—Tagányi-féle ügyek között kétségtelenül a válópör a legérdekesebb. Ezt Sulkovszky Ida hercegnő 1903-ban indította férje ellen több címen, főképen pedig azért, mert Tagányi Sándor dr. a hercegnőt állítólag durván és tetteleg bántalmazta. A tanúk kihallgatása s a bizonyítás adatainak összehordása mintegy két évet vett igénybe. A törvényszék első ítélete 1905-ben Sulkovszky Ida hercegnőt a házassági kötetlek felbontása iránti keresetével elutasította és mint pervesztést, a fölmerült összes költségek viselésében *elmarasztalta*.

Az ítéletnél csak az indokolás keltett nagyobb szenzációt. A törvényszék a hercegnő, mint felperes által előadott házasságbontó okok közül csupán az egyik okot vette beigazoltnak, tudniillik azt, hogy Tagányi Sándor dr. a hercegnőt durván és tetteleg bántalmazta, míg a másik kétréndbeli előadott bontó okot bizonyítékok hiányában figyelmen kívül hagyta. Ami a beigazolt okot, tudniillik a tetteges bántalmazást illeti, azt a törvényszék a kihallgatott tanúk vallomásából ugyan bizonyítottan látta, de tekintettel arra, hogy a hercegnő a bántalmazások után az életközösséget Tagányi Sándorral továbbra is fentartotta és nem indított azonnal válópört, a bíróság ezt úgy vette, mintha a hercegnő férje tettét megbocsátotta volna.

Az ítéletet megtámadó felebbezések folytán e hó 5-én foglalkozott újból az aradi törvényszék ezzel az ügygyel.

A törvényszék hosszas eszmecsere után megállapította, hogy a házasságbontó okok tényleg fenforogni látszanak s ez alapon a feleknek ágytól és asztaltól való elválasztását hat hónapra kimondotta. Ez a végzés még nem egyenértékű a házasság felbontásával, amely csak akkor mondatik ki, ha hat hónap letelte után és három hónapon belül bármelyik fél kéri a házasság végleges felbontását. Ezt a tör-

vényszék azután újabb ítélettel mondja ki, a mely ellen rendes jogorvoslatoknak van helye.

Tagányi Sándort annyiban érintette súlyosan a törvényszék végzése, mert ez ellen felebbezésnek helye nincs.

Tagányi azonban teltette magát ezen a tényen s noha a végzésellen felebbezéssel nem lehet élni, ügyvédje *Steinhart Mór* dr. tb. városi főügyész által *felebbezést adatott be* a törvényszék döntése ellen. A felebbezést voltaképpen csak az élv kedvéért adták be. A törvényszék ugyanis kimondotta, hogy házasságbontó okok „fenforogni látszanak.” Tagányi Sándor felebbezése ezen kifejezés ellen irányuló tiltakozás akar lenni, anélkül, hogy attól bármiféle eredményt várna ő maga is. Az egész felebbezés csak az ellen tiltakozik, mintha házasságbontó okok fenforogni látszanának.

A felebbezést a tábla mindenesetre vissza fogja utasítani, annyit azonban mindenesetre elért vele Tagányi, hogy a felebbezés által informálta a referens bírót a maga álláspontja felől.

MULATSÁGOK.

(=) Dalestély Menyházán. A hódmezővásárhelyi dalárda *Arany János* karnagy vezetése alatt a *Menyházára* rendezendő kirándulása alkalmával Menyházán augusztus hó 4-ikén, vasárnap dalestélyt rendez. A dalestély műsora a következő:

I. Szakasz. 1. Liszt: Rajnai bordal. Éneklő a dalárda. 2. Gaál: Balatoni nóták. Éneklő a dalárda. 3. Arany J.: Népdalok. Éneklő *Vörös Lajos*. 4. Arany J.: Falu végén kurta korecsma. Éneklő a dalárda.

II. Szakasz. 1. Zichy: Serenád. Éneklő a dalárda. 2. Népdalegyveleg. Éneklő a dalárda. A szólót éneklő *Juhász Ferenc*. 3. Népdalok. Éneklő *Darabos Lajos*. 4. Huber: Fohász. Éneklő a dalárda. A szólókat éneklők *Vörös Lajos* és *Darabos Lajos*.

A tiszta jövedelem felerészét a menyházai szegények felégelyezésére fordítják.

(=) A magyarvárosi asztaltársaság udvalövölge a legközelebb az aradi Kossuth szobor alap javára mulatságot rendez. Amint bennünket az asztaltársaság elnöksége értesít, ezt a mulatságot nem augusztus 7-ikén, hanem augusztus 3-ikén, szombaton rendezik a Cserebogár vendéglő összes helyiségeiben.

Kristóffy feltámadása.

Radikális pártalakulás.

Tárgyalás Fejérváryval.

— Az *Aradi Közlöny* távirati értesülése. —

Arad, július 31.

Azok, akik még mindig rémeket látnak, ha itt-ott feltűnik a Fejérváry-korszak valamelyik vezető férfija, szenzációs kacsát röpitenek világgá. Kristóffy József volt belügyminiszter, — ugymond, — fel akar támadni. Már tanácskozik is Fejérváryval. Szóval: veszélyben a haza.

A haza veszedelméről a *B. H.* a következőket jelenti:

Egy fővárosi lap mai számában írja, hogy *Kristóffy József* volt belügyminiszter két nap óta *Ischben* van. Utazását, mint értesülünk, a legnagyobb titokban tette meg, mert állítólag még családja is csak annyit tud róla, hogy — Bécsben van. Ezzel szemben a valóság az, hogy *Kristóffy* politikai ügyben ment *Ischbe*. Arról értesülünk, hogy *Kristóffy* Fejérváry Géza báró hívta *Ischbe* olyan politikai okokból, melyeket célszerű és tanácsos titokban

tartani. Ezek az okok pedig nyilván összefüggésben vannak azzal az aknamunkával, melyet a letört szabadelvű politikusokon kívül tudvalevően a darabontok folytatnak a koalíció, illetőleg a koalíciós kormány ellen.

Jól értesült információ szerint Fejérváry Géza báró és hívei nemcsak az alkotmánybiztosítók és a belügyminiszter javaslatba hozott közigazgatási tervezete ellen folytatnak aknamunkát, hanem a már sokat emlegetett „radikális párt” megszervezésén is török az eszükét. Állítólag Kristóffy Józsefben megingott a szociálistákban való bizalom és minthogy az intéző bécsi körök régebben fölocsudtak már az általános titkos választójog üdvöztető voltából — Kristóffy hátat fordítva a nemzetközieseknek, egy közepes radikális híve lett. Közvetlen segítő-társa ebben nyugalmazott államtitkárja: Kaffka László, aki máris ugy szerepel némely helyen, mint a „radikális párt” elnöke.

A párt létezéséről nincs ugyan világos tudomása a politikai világnak, de hogy a darabontok ilyen irányban régen ütök már a vasat, arról hallottunk. Kristóffy újabb politikai Pálfordulása akkor kezdődött, amikor kudarcot vallott a nemzetiségieknek a nemzetközi szociálistákkal tervezett gyanus szövetezése. Állítólag Kristóffy a „radikális párt” érdekében tartózkodik Ischlben s Fejérváry társaságában ugy erre a célra, valamint a darabont-kormányra már régóta vajudó igazolási akciójára kér támogatást.

Egy fővárosi estilap szerkesztőségéből telefonon kérdezősködtek Kristóffynak a Zugligetben lakó családjánál, hogy Kristóffy tényleg Ischlben tartózkodik-e? A volt miniszter családja azt a felvilágosítást adta, hogy Kristóffy Bécsbe utazott, ahol az Imperial-szállóban lakik. Az estilap szerkesztősége telefonon felhívta a bécsi Imperial szállót s innen azt az értesítést kapta, hogy Kristóffy nem lakik a szállóban.

Valószínűnek látszik, hogy Kristóffy mégis Ischlbe utazott, ahol Fejérváry Géza báró volt miniszterelnökkel találkozott. Kristóffy különben ma este a bécsi gyorsvonattal visszaérkezett a fővárosba.

A festett világ.

Tolvaj uri gyermekek.

A nyári színház fosztogatói.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, július 31.

A világot jelentő deszkák, Tália festett vászonerdei és palotái s a színészek szabad élete sok fiatal, romlatlan lelket vitt már kísértésbe. A botrány-krónika számtalan esetet örökített meg, amelynek hőse egy-egy előkelő család ifju sarja, aki valamelyik nagyobb vagy kisebbrendű színpadi csillag körében megfedkezett a társadalom szabályairól, sokszor a törvényekről is és egész életére boldogtalan lett.

A színpad utáni sóvár vágyakozás most néhány aradi uricsaládból származó fiatal gyermeket vezetett a bűn lejtőjére. A reményteljes gyermekek erővel színészek akartak lenni s hogy céljukat elérjék, loptak. Most a rendőség kezeibe kerültek a művészi hajlammal bíró csemeték s itt aligha részesülnek a színjátszás művészetéről gyakorlati oktatásban. Az aradi urigyerekek viselt dolgairól az alábbiakban számolunk be:

Május hónap közepén tudvalevőleg Guerra mester olasz gyermekopera társulata rendezett a téli színházban előadásokat. Az operaelőadásokat végignézte néhány uri családból származó 10—11 éves fiú is. Ezeknek annyira meg-

tetszett a gyermekszínesek játéka, hogy elhatározták, hogy ők is rendeznek opera-előadásokat. Igaz ugyan, hogy minden kellékük hiányzott ahhoz, hogy valamikor társulattá alakulhassanak. Ezzel azonban nem sokat törődtek. Szintársulat helyett bünszövetkezetté alakultak és mint ilyen megkezdték az előmunkálatokat a jövőben való opera-rendezésekhez. Mindenek előtt villamos körtéket loptak a nyári színházból.

A művész jelöltek a mostani szünet alatt bemásztak egy nyitva felejtett ablakon a nyári színházba és az összes villamos-körtéket elémelték, azután a Baross-parkban eldugták. Arra a hírre, hogy Guerra tanár apró művészei ismét eljönnek Aradra, a fiúk gyűlést tartottak a parkban és ezen elhatározták, hogy ruhákat és kardokat az olasz gyermekektől fogják lopni.

A társaságnak azonban árulói akadtak. Néhány fiú, akik be voltak avatva a titokba, csak kóristaságot helyeztek kilátásba a szervezők. Minthogy azonban ezeknek sokkal nagyobb művészi ambíciói voltak, visszautasították az ajánlatot. Ezért aztán kiközösítették őket a társaságból. A kiközösített fiúk erre boszút forraltak és a társaságot ma délután feljelentették a rendőrségen.

Berecz Ferenc alkapitány megindította a vizsgálatot, amelynek során a feljelentésben foglaltak beigazolást nyertek. Minthogy azonban a fiúk 10—11 évesek s így a törvény nem büntetheti őket, valószínűleg otthon a pipaszárral fogják kiverni belőlük a művészi hajlamokat.

Hadnagyból közvitész.

A század sikkasztója.

A bűn utja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31.

Egy szépen indult karrier szakadt meg hirtelenül a múlt évben. A nagyváradi 37-ik gyalogezred egyik közismert, a nagyváradi társadalomban általános kedveltségnek örvendett hadnagya, Bihary Sándor, a múlt évben rossz utra lépett. Elsikkasztotta a 16-ik század pénzét és hirtelenül eltűnt Nagyváradról.

Az eset mély megdöbbenést és élénk részvétet keltett Nagyváradon, mert Bihary egyik legszimpatikusabb tagja volt a tisztikarnak, akit nem csak tisztársai szerettek, hanem alantasai is, mert humánus bánásmódjával néha az engedékenység legmesszebb határáig is elment. A szomorú eset, amely egy jobb sorsra érdemes fiatalember karrierjét vágta ketté, még élénk emlékezetében lehet a közönségnek. A fiatal hadnagy a 16-ik század pénzének elsikkasztása után nyomtalanul eltűnt Nagyváradról. A sikkasztásnak csakhamar nyomára jöttek. Bihary hadnagy szökése kétségtelenné tette, hogy a sikkasztást ő követte el, miért is az ezredparancsnokság kiadta ellene a köröző levelet.

Időközben fordulatot vett az ügy, de ez már nem lehetett befolyással Bihary sorsára. A hadnagy megbánván tettét, egyik Nagyváradhoz közel fekvő állomásról visszaküldte az elsikkasztott összeget az ezredparancsnokságnak, úgy hogy a kincstár nem károsodott. Ő azonban nem jött vissza, hanem tovább bujdosott. Az ország határát elhagyva egy kis német városig jutott el.

Ekkor már teljesen elfogyott a pénze, lerongyolódott, a lelki gyötrelme barázdákat vont arcára. Nem mehetett tovább, tehát önként jelelték. A német hatóság táviratilag értesítette az ezredparancsnokságot, hogy elhatározták, hogy ők is rendeznek opera-előadásokat. Igaz ugyan, hogy minden kellékük hiányzott ahhoz, hogy valamikor társulattá alakulhassanak. Ezzel azonban nem sokat törődtek. Szintársulat helyett bünszövetkezetté alakultak és mint ilyen megkezdték az előmunkálatokat a jövőben való opera-rendezésekhez. Mindenek előtt villamos körtéket loptak a nyári színházból.

tette az ezredparancsnokságot, hogy Bihary megkerült, mire elrendelték Nagyváradra szállítását. Néhány nappal ezután Biharyt Nagyváradra kísérték és átadták ezredének, amely fogságba vetette és megindította ellene a hadbíró-sági eljárást. Mostanáig huzódott az ügy. A vizsgálatot legnagyobb titokban folytatták és mint beavatott forrásból értesülünk, a hadbíró-ság néhány nappal ezelőtt meghozta ítéletét a szerencsétlen fiatalember felett.

Az ítélet rendkívül súlyos, de maga Bihary sem várt mást. A hadnagyot a hadbíró-ság lefokozásra és egy évi utószolgálatra ítélte. A lefokozást már végre is hajtották. Bihary a tiszt egyenruhát felcserélte közlegényi uniformissal, mert a kiszabott egy évet, mint közlegény fogja leszolgálni.

A jobb sorsra érdemes hadnagy egyelőre még fogságban van, de legközelebb már beosztják valamelyik ezredbe. Valószínűleg nem Nagyváradon fog szolgálni Bihary, hanem egy távolabbi vidékre helyezik át.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület gyűlése. Az Aradvármegyei Gazdasági Egyesület 1907. évi augusztus hó 5-én délelőtt fél 10 órakor Aradon az egyesületi székház tanács-termében tartja IV. igazgató-választmányi gyűlését. A tárgysorozat fontosabb pontjai: 1. Elnöki jelentés az egyesület működéséről. Földmívelésügyi miniszter leiratai. 2. Ragadós száj és körömfájás elleni védekezésre kiadott rendelete tárgyában. 3. Téli népies gazdasági előadásokra engedélyezett államsegély elszámolását jóváhagyja. 4. Aranka irtás és az elterjedés megakadályozására kiadott rendelet tárgyában. 5. Az 1889. évi VI. tcik. 83. §-ában biztosított katonai kedvezményes szolgálat tárgyában. 6. Katonai szükségletek beszerzésére a gazda közönség tájékoztatása tárgyában. 7. A marokkól sáska irtásáról szóló törvényt megküldi. 8. Az 1906. évben életbe léptetett vámtarifához szükséges bizonyítványok kiállítása tárgyában. 9. A mesterséges borok készítésére hozott törvénycikk betartása tárgyában. 10. Nagyvárad városának a magyar országos képviselőházhoz, osztálysorsjáték, löverseny fogadások eltiltása és tőzsdei játékok korlátozására intézett felirat tárgyában. 11. Herceg Székessy uradalom bérbeadása. 12. A biharmegyei gazdasági egyesület átirata az ipari szeszgyárak megszüntetése és ezzel kapcsolatosan a nem kontingentálási törvény revíziója tárgyában.

A kvóta marad.

A király prolongál.

A pátriárka utódja.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31.

A politika nyarat nem zavarja semmi jelentősebb esemény. A kvóta kérdése volt a kiegyezés megkötése után ugyszólván az egyetlen megoldatlan kérdés. Most már ez is rendben van. Amint előrelátható volt, a király december végeig meghosszabbította az ezidőszerinti kvótát.

A nyaraló politikusokat nem igen riasztja Kristóffy és Fejérváry ischli találkozásának híre sem. Minden józan politikus tisztában van vele, hogy nem kell kísértetjárásról tartani. A harangok félre-
verése így nyáron nem igen hat.

Távirati értesülésünk:

A kvóta.

A hivatalos lap mai száma közli a királyi kéziratot, amely a magyarországi kvótát december 31-ig rendeleti uton álla-

pitja meg, fenntartva és ez évre meghosz-
szabbitva az eddigi arányt. A kézirat így
hangzik:

Kedves dr. Wekerle! Minthogy a magyar
korona országainak és a birodalmi tanácsban
képviselt királyságoknak és országoknak tör-
vényes képviselői közt arra az arányra néz-
ve, amelyben a közös ügyek költségeihez jár-
tulni tartoznak, az 1867. évi XII. törvénycikk
19., 20. és 21. §-ai (az 1867-ik évi december
hó 21-én kelt ausztriai törvény 3. §-a R. G.
Bl. 146. szám) értelmében létesítendő egyez-
mény nem jött létre, a közös ügyek költsé-
geihez való hozzájárulási arányt az idézett
törvénycikk 21-ik § a (az idézett törvény 3 ik
§ a) alapján az 1907. évi július hó 1-től ugyan-
ezen évi december hó 31-ig terjedő félév tar-
tamára való érvénnyel akkép állapítottam meg,
hogy a közös ügyek költégeiből — levonva
azokból előzetesen az 1872. évi IV. törvény-
cikk értelmében a magyar államkincstár ter-
hére eső 2°/_o-ot — a magyar korona orszá-
gai 33³/₄₉^o/_o-ot, a birodalmi tanácsban képvil-
selt királyságok és országok pedig 66⁴⁶/₄₉^o/_o-ot
viseljenek.

Utasítom Önt, hogy ezt köztudomásra
hozza.

Kelt Ischlben, 1907. évi július hó 28-án.

Ferenc József s. k.

Wekerle Sándor s. k.

Brankovics patriárka utódja

Brankovics György karlócai görög
keleti szerb patriárka halálával új fá-
zisba jutott az az elkeseredett harc, amely
már szinte évtizedek óta folyik a legfőbb
szerb főpapi szék körül. Tudvalevő, hogy
ennek a harcnak messzenyuló politikai
vonatkozása van. A támadások központjában
ugyan maga a patriárka állott, de
nemcsak személyi, hanem politikai jelen-
tősége volt az egymással küzdő pártok
harcának.

Az állam szempontjából természetesen
nem nagyon örvendetes dolog, ha bárme-
lyik felekezeten is politikai különbségek
osztják részekre hiveiket. A kormány,
amennyiben módjában van, rajta lesz
most, hogy a görög keleti szerb egyház-
ból az áldatlan viszálykodást kiküszöbölje.
A szerb patriárka-széket nem kinevezés,
hanem választás útján töltik be. A ki-
rállynak azonban megerősítési joga van
és ezt a jogát természetesen a felelős
magyar kormány útján gyakorolja. A kor-
mánynak ilyenformán mégis van bizonyos
befolyása erre a fontos főpapi székre,
amelynek betöltője óriási vagyonszer-
velkedezik, és ezen az uton is nagy kul-
turális jelentőséggel bír. A választás előtt
— értesülésünk szerint — tanácskozások
lesznek. Ez még távoli dolog, de a szer-
beknek is érdekükben áll, hogy ne válas-
zsanak meg olyan embert, akinek meg-
erősítése elé esetleg akadályok gördülne-
nek. A mérvadó politikusok szerint az
volna a leghelyesebb, ha politikailag egy-
általában nem exponált ember kerül a
patriarkatus élére, akinek vezetése alatt
nyugodtan fejlődhet a görög keleti szerb
egyház.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az aradi Máv. dalegylet estélye. Az aradi
Máv. dalárda Szilágyi Gyula karnagy vezetése
mellett augusztus hó 8-án a pártoló tagok
részére dalestélyt rendez, melyre a pártoló ta-
gokon kívül a közönséget is meghívja a da-
ládavezetősége. Belépti díj személyenként 60
fillér. Pártoló tagok belépti-díjat nem fizetnek.

Meghalt Károlyi István.

A magyar közélet gyásza

Egy érdekes életpálya.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Arad, július 31.

A magyar mágnásvilág egyik kitünő-
sége, Károlyi István gróf országgyűlési
képviselő, mint egy nagykárolyi távirat
jelenti, ma hosszas betegeskedés után
nagykárolyi kastélyában meghalt. Az el-
hunyt főúr, akiben a Károlyi-család nesz-
torát, Károlyi Melinda grófnő pedig édes
apját gyászolja, érzékeny vesztesége a
magyar politikai köröknek és különösen a
magyar főrangú társaságoknak, amelyek
évtizedek óta a legtipikusabb és legderek-
kabb mágnást tisztelték benne.

István — Pista.

Károlyi István neve nem is puszta név, ha-
nem fogalom volt a magyar közéletben. Aki
látta és ismerte őt, ezt a diszpéndányát a múlt
század ifju magyar mágnásainak, azt a délceg
magas alakot, büszke tekintetet és sasorrot, —
az meglátta rajta a társadalom diktátorát, aki
ilyenek is érezték magát. De nem ám a művelt
nyugat grand seigneurját, aki síma és disztin-
gált modorral és azzal a nemes nyugalommal,
hogy sohasem siet, sohasem csodálkozik és so-
hasem haragszik, — billucseli le az embert,
hanem azt a félig európai, félig tatár emberti-
pust, amelybe egyaránt belé van oltva a Teré-
ziánium nemesi drillje és a magyar rónaságnak
parasztos duhajsága.

Egy ur, aki urnak érzi magát, egy ur, aki
mennyezetes selyemágyban született és a földi
élet minden színjátékát páholyból nézte végig,
egy ur, aki soha se irt, (mert ha mégis tollat
fogott, akkor egy hónapig ebből éltek az élcia-
pok) — hanem diktált, diktált a vármegyén,
az uradalmain, a családban és főleg a kaszi-
nókban.

Harminc évvel ezelőtt mondotta már róla
egy igen komoly főúr, hogy „ebből a Pistából,
ha száz esztendőtlél is meg, — sohasem lesz
István”. És úgy lön. (Meszlényi Luluból és
Beöthy Aldzsiból se lett sohasem Lajos, vagy Al-
gernon, kivéven a gyászjelentésen, vagy a vál-
tókön és jaj lesz Fedák Sárinak is, ha egyszer
Saroltává válik!)

Egy halálos párbaj.

A feltörekvő mágnás és gentry ifjuság
2—3 generációjának mintaképe, ideálja volt
Károlyi Pista, ez a merész olygarcha ifju, aki
minden kaszinói eszmények szerinti elékelőség-
nek inkarnációja és minden társadalmi becsü-
letnek jury elnöke volt 3 és fél évtizeden át.
Chevalier sans peur et sans reproche.

A mágnási becsület valamikor egy a tár-
sadalom örök törvényei által speciális védelem-
ben részesített becsület volt, amely éppen úgy
volt megvédve királyi pátenssal, mint maga a
mágnási uradalom is. Ám az időknek szeren-
esére vége van, a tömegek jelszavai kezdik
megdöngetni a privilégiumok páncéljait és cso-
dálatos, most épp a legfelsőbb helyen és csak
nem octroi által kezdik a tömegek jogait lan-
szirozni. Nem is csoda, ha ilyen eszmeáramla-
tok között még egy olyan hatalmas mágnás-
typus, mint a Károlyi Pistáé is — mely az
emberekből épp annyi csodálatot, mint irigy-
séget és gyűlöletet váltott ki — mindinkább
kezdett elhomályosodni.

Pedig érdekes, színes volt eddigelő az ő
élete. Egy ember, akinek minden kijutott, ami
a földi életet széppé, ékessé és érdekessé teheti.

Vagyonszer, rang, testi szépség, erkölcsi és fizikai
bátorság, — szóval mindaz, ami után a töme-
gek milliói hiában áhítoznak. És milyen élmé-
nyes volt az élete. Mint egészen ifju ember az-
zal tünt fel, hogy a Király-utcán, a hatvanas
évek akkori korzóján, ostorával végigvágott az
öt csendesebb ügérésre figyelmeztető rendőrön
(királyi kegyelem lett belőle), majd egy délceg,
finom osztályos-társát, gróf Zichy Ferraris Vik-
tort küldötte párbajban a másvilágra (itt is per-
törlést engedélyezett a király), azután politikát
is csinált, naiv és ötletszerű ideáival pártokra
osztotta az újságolvasókat, volt, aki kinevette,
volt aki ujjongva tapsolt neki.

Érdekességek.

Magánéletből is sok különös vonása szí-
várgott ki a nyilvános életbe. Egyszer kukori-
caringet csinált és lefőzte a hivatásos börze-
jobbereket, máskor a Mitrovsky Vladimir gróf
békésmegyei birtokát vette meg és nyomban
eladta a szarvasi parasztnak, nyervén rajta
egy kerek milliócskát. A két év előtti nagy
nemzeti ellenállásból is ki akarván venni a
részét, — mert ha a népet levezte is, a nép-
szerűséget kereste, — a nagykárolyi megye-
házán fedetlen mellel nekiment a szuronytsze-
gező csendőröknek, de amikor a szuronytól
félépésnyire észrevette, hogy a csendőr szu-
rásra áll készen, akkor sarkon fordult azzal
a legalább is kómikus kijelentéssel, hogy:

— Csak ezt akartam tudni! — (Pedig azt
amugy is tudhatta öméltsága, hogy a zsandár
nem pipaszurkálónak tartja a szuronyát.)

A közönségnek még élénk emlékezetében
van fiának Frank Boriskával való házassága,
az ő nagyhangú és eloquens nyíltlevele fiához,
majd a pereknek ama tengeri kigyója, amely
pereknek a fináléja mindig az, hogy a büszke
Károlyi István grófnak (mert a perekben már
nem Pista figurál) egyetlen fia nem képes egy
elhagyott asszonynak tartásdíját fizetni.

A politika.

A politikában Károlyi István csak az 1904.
évi nagy obstrukció óta vitt vezetőserepet.
Azóta szívvel lélekkel szolgálta a koalíciót és
amikor Apponyi Albert gróf 1905. január ele-
jén belépett a függetlenségi pártba, Károlyi is
követte. Ekkor jelentette ki, hogy szíve már
régóta a 48-as zászlóhoz huzza és csak Ap-
ponyi személye iránti rajongásból és nagyra-
becsülésből tartotta magát távol a 48-as párt-
tól és volt mindenkor hű pártfele és politikai
elvarátja Apponyinak.

Az idén tavasszal a daliás főúr megbete-
gedett és ha nem is volt állandóan fekvőbe-
teg, mégis távol kellett magát tartania a po-
litika izgalmaival. Utolsó jelentősebb szereplése
a Polónyi ügy idejére esik. Károlyi egyike volt
azoknak, akik a leghévesebben követelték Po-
lónyi Géza menesztését és amikor egy 4°-as
pártbeli értekezleten a volt igazságügyminisz-
ter szükségszerű távozása mellett érvelt, ügye
is támadt Zlinszky Istvánnal. Ezt az affért
azonban békésen elintézték, mert Zlinszky ki-
magyarázta a Károlyi beszéde során tett köz-
beszólását, a „kaszinópolitikát”.

Aradon vejének, Károlyi Gyula gróf főis-
páni beiktatásán időzött utóljára Károlyi István
és az installációs lakomán Barabás Béla
felköszöntésére magvas beszédet is mondott,
amelyért az ünnepen résztvevők lelkesen meg-
éljeneztek.

Betegsége.

Károlyi István gróf már régebbi idő óta be-
teg volt. Visszavonult nagykárolyi kastélyába,
ahol orvosa rendelkezésére folytatta régi kuráját.
Állapotában azonban nem állott be javulás. A
napokban állapota annyira válságosra fordult,
hogy budapesti házi orvosát hívták a nagybeteg

mellé. Az orvosok konziliumot tartottak és megállapították, hogy a vég közeledik.

Ma délelőtt Károlyi gróf állapota válságosra fordult. Az orvosok tudatták a családdal, hogy a katasztrófa nemsokára be fog következni. A déli órákban beállott az agónia. Előzőleg Welter Ernő kegyesrendi áldozár a nagybeteg főurat ellátta az utolsó kenettel. A haldokló ágyánál ott voltak a felesége, szül. Csekonics Mária grófnő, nővére gróf Desseoffy Aurélné és Áron Sándor dr. megyei főorvos, a gróf háziorvosa. Pontban három órakor hunyta le örökre szeméit Károlyi István gróf.

A gyászhir hamarosan elterjedt a városban, ahol általános volt a részvét. A kastély ormára kitzútták a gyászlobogót, ugyszintén a középületekre is gyászlobogót tűztek ki. A vármegyei törvényhatóságot és a városi képviselőtestületet rendkívüli közgyűlésre hívták össze, amelyet holnap vagy holnapután tartanak meg.

A gyászos eseményről táviratilag értesítették az elhunytnak a Lidón üdülő leányát, gróf Károlyi Gyulánét és fiát, Károlyi György grófot, aki még ma este elutazott a fővárosból Nagykárolyba. A temetésre vonatkozólag holnap teszik meg az intézkedéseket. A halottat egyelőre hálószobájában helyezték ravatatra. Későbbi értesülés szerint a temetés pénteken délután négy órakor lesz.

Életrajza.

A elhunyt életrajzi adatai a következők: Károlyi István gróf mint nehai Károlyi György gróf fia Budapesten született 1845 február 2-án. Miután tanulmányait befejezte, 1865-ben Firenzébe ment, hol akkortájt a magyar emigráció több neves tagja tartózkodott. Midőn 1866-ban Klap a ábornok megalapította a magyar légiót, ő lett a gédtszije. A légió csakhamar föloszlott és ekkor ő és bátyja, Tibor lettek a hazatérő magyarok vezetői. A háttáron azonban elfogták a két testvért és haditörvényszék elé akarták őket állítani, amiől csak Bismarck herceg, német kancellár közbenjárása mentette meg őket. A kiegyezésig Párisban tartózkodott. Hazatérve, átvette nagykárolyi uradalomának kezelését és nagy tevékenységet fejtett ki úgy Szatmármegye közelében, mint egyáltalán a magyar társadalmi élet terén. Tagja volt Szatmármegye törvényhatóságának, elnöke a „Charitas” budapesti jótékony egyletnek, valamint a Nemzeti Lovardának. A Nemzeti Kaszinónak jó ideig igazgatója volt. Pártonkívüli programmal 1887-ben választották meg először Nagykárolyban, az 1892-iki választások után belépett a szabadelpvűpártba, de az 1896-iki választások előtt kilépett e pártból és mandátumát ekkor ismét mint pártonkívüli nyerte. A következő 1901—1905. évi ciklusban nem volt képviselő. 1904. év végén a november 18-iki események miatt belépett a függetlenségi pártba és 1905-ben valamint 1906-ban is e párt programjával régi kerületében, Nagykárolyban egyhangulag választatott meg. Közéleti és politikai szereplését mindig erős hazafias érzés jellemezte.

HIREK.

A cselédek nem szervezkedhetnek.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, július 31.

A szociáldemokratáknak egyidőben nagy eredményekkel végzett szervezkedési munkáját teljesen megbénította Andrassy belügyminiszter drákói szigorja, aki nemcsak újabb, de a régebben fennálló munkásszakegyletek megalakulását is megakadályozza.

Pár hónap előtt tudvalevőleg Nagyváradon indult meg a mozgalom a házaknál alkalmazott cselédnők szervezése érdekében. Több népes és fölöttébb zajos gyűlést tartottak, a melyeken oly hevesen fakadtak ki a haszontalan rabszolgatartó „nagyságok” ellen, hogy egyben a rendőrség fel is oszlatta gyűléstüket.

Végre mégis kitűntek mondani, hogy megalakítják a Nagyváradai Háztartási Munkásnők szakegyletét. A cselédek nevében Nagy Ilona, Nagy Piroska és Tóth Róza bejelentették a polgármesternek a megalakulást és bemutatták az elkészített alapszabályokat is jóváhagyás végett.

A belügyminis ter tegnap döntött a nagyváradai cselédek szervezkedése ügyében. A szakegylet megalakulását nem hagyja jóvá a miniszter, mert úgy véli, hogy a törvény szerint a cseléd nem munkás és az ilyen szakegylet csak a gazda és cseléd között fenálló viszony megbontására vezetne. Az érdekes leirat egyébként a következő:

A nagyváradai háztartási munkásnők szakegyletének alapszabályai.

Jeleztése csatlományait megfelelő további eljárás végett azzal küldöm meg, hogy az alapszabályokat láttamozhatónak nem találtam.

Eitektatve ugyanis attól, hogy már az egylet elnevezése is helytelen, miután a cselédek az 1876. évi XIII. t. c. rendelkezéseiből kifolyólag munkásoknak nem tekinthetők, nem láttamozhattam az alapszabályokat különösen azért, mert az 1876. évi XIII. t. c. a cselédet, mint a gazda háznépének tagjait tekintve, a cselédeknek nemcsak anyagi, hanem egyéb erkölcsi érdekeit, sőt a gazdának anyagi és erkölcsi kötelességeit is oly különleges és kimerítő módon szabályozza, hogy a cselédek részéről — az ipari és egyéb munkásokhoz hasonlóan — szakegyletnek alakítása csak a gazda és cseléd között az idézett t. c. értelmében fenálló viszony megbontására vezetne.

Budapest, 1907. évi július hó 25.

A miniszter megbízásából

Szabó s. k.
miniszteri tanácsos.

A miniszter tehát elvágta ujját a cselédek mozgalomának s így a cselédeknek nem is lesz szakegyletük.

— **Wekerle Budapesten.** Budapesti tudósítónk táviratozza: *Wekerle* miniszterelnök ma reggel Bécsből Budapestre érkezett. Megérkezése után magához hívatta Sztéryni államtitkárt, akivel hosszasan tanácskozott.

— **Az orosz cár és Vilmos császár.** Münchenből táviratozzák: Tsvolski orosz pénzügyminiszter a napokban itt időzött. A miniszter eredetileg Tegernseebe akart utazni, de visszatért Pétervárra. Azt hiszik, hogy a miniszter utitervének megváltoztatása a cár és Vilmos császár találkozásával áll összefüggésben.

— **Egy főispán karrierje.** Bizonyára nem lenne érdekesség nélkül való, ha valaki kimutatná, hogy hol vannak ez idő szerint a Fejérvári kormány főispánjai. A legtöbben a szigorú magánéletbe vonultak vissza, de természetesen vannak olyanok is, akik a sok kellemetlenséggel járó bukás után is megtalálták az érvényesülést. A legérdekesebb karriert bizonyára dr. *Krcsmarik* János, Békésvármegye volt főispánja csinálta. Lemondása után a bosnyák országos kormánynál vállalt hivatalt, ahol most közmánytanácsosi rangban van. *Krcsmarik* János dr. kiváló orientalista, s már mint fiatal ember a bosnyák országos kormányhoz került, s a mohamedán ügyek előadója lett. Azután hazavágyott, Szarvasra, ahol előbb főszolgabíró lett, majd képviselő. A Fejérvári kormány alatt elvállalta Békésmegye főispánságát, amelyet különben nem használt erőszakosságra, hanem arra, hogy Békésmegyében a nagyobb összeütközéseket kikerülhetővé tegye. Fejérvári bukása után bajos lett volna neki Magyarországon érvényesülni; visszament Boszniába, a kormányhoz, ahol ez idő szerint ő fáradozik legtöbbit annak a konfliktusnak elsimitásán, amely a bosnyák kormány's a boszniai mohamedánok között több felekezeti kérdés körül támadt.

— **Hajsza a berlini kéjgyi kos után.** Berlinből táviratozzák: A rendőrség a legszélesebb körű nyomozást indított meg a gyermekek gyilkosának kézrekerítése iránt. A nyomozás azonban mindeközben nem vezetett eredményre. Tegnap a Berlin közelében levő hirhedt té vált *Köpenicken* az esemény hatása alatt álló felizgott tömegnek majdnem áldozata lett egy ismeretlen ember. Néhányan ugyanis észrevették, hogy egy ember három kisleánnyal beszélget. Azt hitték, hogy az ismeretlen meg akarja gyilkolni a leányokat, elfogták és kevés hiba, hogy meg nem lincselték. A tömeg dühe elől a rendőrségnek sikerült megmentenie az ismeretlen embert.

— **Návay Lajos dr. Battonyán.** A battonyai választókerület népszerű képviselője, *Návay* Lajos dr. valóságos belső titkos tanácsos, a képviselőház alelnöke, augusztus negyedikén, vasárnap délelőtt választói körébe Battonyára érkezik. A választóközönség nagyobb keretben óhajtja megünnepelni ezt a napot s evégből elhatározták, hogy *Návay* Lajosnak nagyszabású fogadtatást fognak rendezni. A képviselő tiszteletére délben bankett lesz a Korona szállóban, mely alkalommal *Návay* beszédet fog tartani a jelenlegi politikai helyzetéről.

— **Egy volt aradi huszártiszt balesete.** *Villah* ról táviratozzák: *Zsifkovics* Kornél huszárfőhadnagy, aki tavaly az aradi 12-ik számú, *Eduárd* angol király nevét viselő huszárezrednél szolgált, vasárnap délután motorbiciklijén kirándulást tett. A biciklihez egy kocsi volt csatolva, amelyben *Kaukovszky* kadét és egy tanár fia ültek. A motorbicikli egy hegylejtőn óriási sebességgel haladt lefelé és egy teherkocsiba ütközött, s a kirándulók kiestek a gépkocsiból. A zuhanás következtében *Kaukovszky* a fején olyan súlyos sérülést szenvedett, hogy *eszméletlen állapotban* szállították be *Villahra*. Az orvosok véleménye szerint életben maradásához kevés a remény. *Zsifkovics* főhadnagy és a harmadik utitárs könnyebb természetű zuzódást szenvedett.

— **Isten hozott, Lajos!** Az aszfaltozás nemes dolog a mérnöki hivatal szempontjából, költséges a város szempontjából és kényelmetlen valami a közönség szempontjából. A kellemes kátrány- és szurokillaattól eltekintve az aszfaltozás a legjobb intézmény a forgalom megakadályozására. Különösen áll ez a Szent Pál-utca aszfaltozásánál. Ezt az utcát már körülbelül egy hete burkolják aszfalttal és még mindig nem burkolták be. Pedig itt ugyancsak sietni illenek, mert a forgalmi zavarokat nem lehet sokáig elviselni. Az aszfaltozás örve alatt — nem tudni, mi okból? — felbontották a lóvasut vágányai közötti kövezetet is s a vágány-párt eltorlaszolták. A lóvasut tehát kénytelen megállni, az utasoknak le kell szállaniuk, mert a lóvasut nem mehet a végállomásig: a Vörös ökörig. Ez az állapot már egy hete tart. A mérnöki hivatal azonban nem tartja sürgősnek az intézkedést. Mit neki a polgárság érdeke? Csak aszfaltozni lehessen. *Virágh* Lajos főmérnök ur már hazajött viruló egészségben. Most körülnézhet a zsidó-templom környékén és láthatja, hogy milyen bájos állapotok uralkodnak ott.

— **A csanádi munkásházak.** *Makó* ról írják: Csanádmegye köztörvényhatósága legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy 300.000 koronát munkáslakások építésére fordít. Hogy minél több munkáslakás épülhessen, fölkerlte a megye több községét, hogy legyen segítségére kedvező fekvésű telkek olcsó megszerzésében. Többek között felkérték a csanádi püspökség uradalmi tisztartóságát is, engedné át cserébe egy bizonyos földterületet munkáslakások cél-

jaira, mely átengedett területért a csanádi törvényhatóság teljesen hasonló értékű és nagyságú területet adna. A rendkívül meleg hangu átiratra az uradalmi tisztartóság azt felelte, hogy a cserében kért területet csak abban az esetben hajlandó átengedni, ha az azokra épülő házak kizárólagosan katolikus emberek birtokába jutnak. A törvényhatóság, mely szociális szempontokat tekintett akkor, midőn egyáltalában munkásházák építéséhez fogott, nem fogadta el az ajánlatot, mert Csanádmegye törvényhatósága dolgozó munkásai között, felekezeti szempontból különbséget tenni nem hajlandó.

— **Az alsódánosi rabölgyilkosság.** Budapesti tudósítónk táviratozza: Aczél dr. vizsgálóbíró a tegnapi napon befejezte a dánosi rabölgyilkosság gyanúja miatt letartóztatott cigányok kihallgatását s az ügyészség indítványára elrendelte ellenük az előleges letartóztatás fenntartását. A mai napon szüneteltek a kihallgatások. A vizsgálóbíró a délelőtti folyamán egyéb folyamában levő ügyekben dolgozott. Délután azonban újra a dánosi rabölgyilkossági ügyet veszi elő s szembesítéseket fog eszközölni a letartóztatott cigányokkal. A szembesítéshez beidézett tanukat a csendőrök jelentették be. Ezek a tanúk arról nyilatkoznak, felismerik e az elfogottakban a Szarvas csárda körül ólálkodó cigányok valamelyikét.

— **Elárverezik a Jónást.** A budapesti állatkertben holnap, csütörtökön délelőtti tizenegy órakor árverés lesz, melyen dobra kerül Budapest közönségének becsült kedvence, a jó öreg Jónás is. A fölosztatott Állat- és Növényhonosító Társaság sok hitelt vett fel Jónás bőrére s ezért pergetik meg holnap a dobot felette. Árverésre kerül még a társaságában több őz, szarvas és egyéb vadállat, azután lovak, ponnyok, hintók, kocsik, kerti asztalok, székek és más berendezések. Az árverés bizonyára egyike lesz a legérdekesebbeknek, melyben a fővárosnak valaha része volt.

— **Sikkasztó körjegyző.** Hódosi Samu raffinai (Krassó-Szörényvármegye) körjegyző a községi pénzekből mintegy 10.000 K-t sikkasztott és megszökött. A törvényszék most elrendelte országsszerte való köröztetését. Hódosi különösen az utóbbi időben nagy lábon élt és nagyuri passzióinak kielégítése miatt nyult a községi pénzekhez. A sikkasztást csak nemrég vették észre, de akkorra már a sikkasztó jegyző kerekét oldott.

— **Felhívás a kereskedők és iparosokhoz.** Az aradi Ipartestület felhívja azon aradi kereskedők van és iparosokat, akiknek tanoncra szükségüket, hogy ezen igényüket az Ipartestületnél rendelkezésre álló bejelentőlapok kitöltésével s vallásuk kitüntetésével jelentsék be. Figyelmeztetjük a tanonckeresőket, hogy a munkaközvetítő intézet első sorban azoknak ajánlatait fogja figyelembe venni, akik négy évi tanviszony mellett nemcsak ellátást, hanem teljes ruházatot is adnak az inasnak s viselik a szegődtetési, tanonckiszáraztatási, betegsegélyzési és felszabadítási költségeket is. A tanoncok nem aradi szülők gyermekei lévén, ideutazási költségei a tanonckereső iparost vagy kereskedőt fogják terhelni. *Az Ipartestület elnöksége.*

— **Csák Cirjék és Páris Gábor.** A mai postával a következő levelet kaptuk:

Tekintetes Szerkesztőség! B. lapjuk f. évi július hó 31-iki számában „A becsületsértő rendfőnök” cím alatt megjelent közlemény oly vonatkozásokkal foglalkozik személyemmel és fiam áttérésével, melyek tévedésen alapulnak s így kérem azok szives helyreigazítását. Első sorban is tévedés az, hogy fiam a gör. kel román egyház kebelébe kívánta magát felvétetni s e szándékát velem közölve, tőlem ehhez apai beleegyezést kért. S az sem felel meg a valóságnak, hogy én a fiam makacsságát látva Dr. Csák

Cirjék rendfőnök urat felkeresem s őt annak megakadályozására felkértem volna. Az igaz, hogy fiam magyar szerzetesü gör. kath. pap-ököndéknek vete fel magát az epüzségi pap-növeldebe, de mivel a szerzetes és bencés körről nehézségek merültek fel, azon elhatározás érlelődött meg benne, hogy a protestáns vallásra tér át s e végből keresse fel az én tudtomon kívül két tanújával Dr. Csák Cirjék rendfőnök urat, mint bencés plébánosát, kinek áttérési szándékát bejelentette. Ezen aktusnál fiammal a két tanú kivül senki sem volt jelen s így tévedés, hogy Páris Gábor dr., — ki ekkor Aradon sem volt, — Dr. Csák Cirjékkel bármiféle feleselésbe bocsátkozott volna. Sőt ez áttérési aktusról ép úgy mit sem tudott, mint én magam, ki erről fiamtól csak utólag értesültem. Helytelen tehát, hogy „a sertett fél idegasságával bizonyára okot szolgáltatott a bekövetkezett inzulusra” mert Dr. Csák Cirjék inzulusaival távollevő s az áttérési ügytől teljesen távol álló egyént sertett minden jogos ok nélküli, dacára annak, hogy fiam ezen eljárása helytelenségére figyelmeztette a keresztény emberbaráti szereteiről megfélemedező lelkipásztor, Kovaszinc, 1907. július 31. Tisztelettel dr. Páris Lajos.

— **Egy család tragédiája.** Beregszászról táviratozzák: A szomszédos Fekete Ardó községben megdöbbentő családi tragédia játszódott le. Suba Mihály földmives felesége ma gombát hozott a piacra s ebédet készített belőle, férjének és két gyermekének. Délután az egész család rosszul lett s néhány órai borzalmas kínlódás után a két gyermek, majd Suba és felesége meghaltak. A hatóság megállapította, hogy a gomba mérges volt s ez okozta a család halálát.

— **Thaw asszony nem lesz színésznő.** A híres newyorki gyilkossági pör hősnőjéről, Thaw Alfrédnőről nemrégiben az a hír terjedt el, hogy vissza akar térni a színi pályára. Mint táviratozzák, a szép asszony tegnap megcáfolta ezt a verziót azoknak az újságíróknak, akik a férje börtönajtójában lepték meg. Thawné elmondta, hogy vett ugyan néhány énekleckét, de csak azért, mert úgy érezte, hogy hangja meggyöngyölt, de esze ágában sincs visszamenni a színpadra. Neki ebben az életben nincs más vágya, minthogy férjét gondolja, akit az iránta való szerelem vitt a börtönbe. Ezzel bucsut vett az újságíróktól s bement az urához.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter Tiffert György szaklépesített állami tanítót a siketnémák aradi iskolájához a IX-ik fizetési osztály 3-ik fokozatában rendszeresített gyógypedagógiai tanítói állásra ideiglenes minőségben kinevezte.

— **Uj aranybánya** Krassó-Szörénymegyében. *Lugosról* írják: *Facseten* egy földmivesgazda örvendetes fölfedezést tett szántóföldjén. Munka közben nemesére nyomokra bukkant, ami arra indította, hogy hivatott emberekkel megvizsgálta az érceket. Egy métermázsza földben találtak 2 gramm aranyat, 106 gramm ezüstöt, 68 gramm rezet és 17 kilogram ólmot. A terület tulajdonosa érinkezésbe lépett egy angol társasággal, amely legközelebb egy szakembert küldi ki, aki a helyszínén fog tanulmányokat végezni. A fenti elemzés szerint egy métermázsza érc tartalmu föld értéke 39 korona.

— **Színházi titkárból — sertéskereskedő.** Gyakori eset, hogy a sertéskereskedők művészi hajlamokat táplálnak; a sokkal ritkábbak közé tartozik a Csillag Jakab esete. Csillag másfél esztendeig Bihari Ákos kecskeméti színtársulatának titkára volt. Teendői közé tartozott a jegypénztár fölülvizsgálása, a lapok informálása, nyomtatványok megrendelése és a legszigorubb titoktartás. Mindez kevés, de rendkívül fontos munkát jelent, melyet Csillag hihetetlen ambícióval teljesített. Színész sohasem volt, ámde művészi ambíciók őt is hevítették, amit bizonyít a mádi zsidó ban történt hihetetlenül sikertelen föllépése. Mivel a színházi titkárság a

vidéken önmagában nem tartozik a legjövedelmezőbb és legkilátásosabb foglalkozások közé, Csillag rokonai kívánságára ott hagyta a világot jelentő deszkák előcsarnokát és mint zenitális embertől illik, előbbi foglalkozásával homlokegyenest ellenkező pályát választott. *Sertéshizláló lett*, en gros. Telepe a hajdumegyeyei Laznaken van, hol már vigan rőfögek sok ezer korona értékű kocái. Maga Csillag pedig Nagykanizsán marad és tagja lesz a kanizsai társaságoknak. Bucuzása a színpadtól megható és kiadós volt.

— **Uj katonai nyugdíjtörvény.** Bécsből írják: Az új katonai nyugdíjtörvényt a hadügyminiszteriumban már elkészítették s a hadügyminiszter rövidesen életbe is lépteti. A törvény főujtása, hogy negyven évi szolgálat helyett már harmincöt év után teljes nyugdíjat biztosít. A rokkant tiszt eddig csak tíz évi szolgálat után kapott nyugdíjat, az új törvény szerint ezenül már öt év után kapja meg a minimális nyugdíjat. A hatszáz koronás minimumot fölelelik ezerszáz-ezerhatszáz koronára. A régi törvény szerint a tiszt tíz évi szolgálat után fizetésének egy-harmadát, tizenöt év után három nyolcadot s azután évente harmadfél százalékkal emelkedő nyugdíjat kapott. — Az új törvény szerint a tiszt öt év után kapja a minimumot, tíz év után fizetésének negyven százalékat s azután évente harmadfél százalékkal többet. Hogy a nyugdíjazott tiszt az általam megterhelése nélkül lakásbérét is megkapja, behozzák a tiszték lakásbér biztosítását. E célra a tiszt fizetésének két százalékat levonják s ennek fejében a nyugalmazott tiszt megfelelő lakásbért is kap. A legénység rokkantsági nyugdíját is felelelik. Ma a rokkant közember évi hetvenkét korona, az altiszt háromszáhatvan korona nyugdíjat kap. Az új törvény szerint a közember kétszáz, az altiszt rangfokozat szerint háromszázöt ezer koronáig emelkedő rokkantsági illetményt kap.

— **Kirabolt bank.** *Pétervár*-ról táviratozzák: A Lombardbank ellen ma intézett támadásnál több mint száz lövést váltottak a rablók, szám szerint tizenketten, akik a munkásosztályhoz tartoztak. Miután mintegy 2800 rubelt raboltak, kiugráltak az első emeleti ablakon és eltűntek, menekülésközben is folyton lövöldözve. Két rablót, egyet közülök súlyosan sebesült állapotban elfogtak. Két rendőrt megöltek, egyet megsebesítettek. A lövések két járókelőt is megsebesítettek. A rablók kitűnően fel voltak fegyverkezve.

— **Aradi mérnök szabadalma.** A hivatalos lap mai száma közli, hogy a m. kir. szabadalmi hivatal *Amtmann* Elemér aradi mérnöknek önműködő szelepére megadta a szabadalmat.

— **Bejelentett öngyilkosság.** Megirtuk, hogy *Seitelbach* Árpád 18 éves borkereskedő segéd nyomtalanul eltűnt szülei lakásáról és levélben bejelentette öngyilkosságát. *Seitelbach* Salamon pénzbeszedő, a fiam apja annak kijelentésére kért fel minket, hogy az a hiesztelés, mintha fia dologkerülő lett volna, nem felel meg a valóságnak. *Seitelbach* Árpád alkalmazásban volt, ahonnan nem küldték el.

— **Uj üzlet Aradon.** Értesitem a n. é. közönséget, hogy bevásárlási utamról visszatérve a *Forray* és *Hasszinger*-utcák sarkán, a Lukácsy-féle házban levő női és férfi divatüzletemet teljesen új árukkal berendezve megnyitottam, miért is szives pártfogást kér kész szolgálattal *Jankovits* György, *Forray* utca 2 a. sz., *Lukácsy-féle ház*.

— **Rovarpor,** bolhák, legyek, poloskák, svábok ellen leghatásosabb *Vojtek* és *Weisz* nál. 201

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

K. (Arad.) Cégeket elvből nem ajánlunk.

Egy régi előfizető. (Soborsin.) Előbb bevonulni nem célszerű. A behívót csak szeptemberben küldik.

A felelős szerkesztő távollétében a szerkesztésért felelős:

Kaszab Géza.

Nagy választék
vegyszeri és fizikai ki-
sérleti üvegedényekben:

**Lombikok,
Görebek,
Wouff-féle palackok,
Mérceüvegek,
Fedlemezek,
Próba és üvegcsövek.**

**Valódi
Auer és benoid-gáz
égőhálókat.**

Villamos izzótesteket.

**Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készletek. — Va-
lódi nikkel főző-
és diszedények**

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készletek után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, július 31.

Amerika 1 magasabb. Alig tartott árak.
Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli szárlat	5 órai szárlat
Buza októberre	11.38—11.39	11.42—11.43
Zab októberre	8.10—8.11	8.14—8.15
Ross októberre	8.83—8.84	8.87—8.88
Tengeri 1908 májusra 6.48—6.49	6.49—6.50	6.49—6.50

Zárul 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény 651.75
Magyar hitelrészvény 754.75

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Július 31. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilo-
grammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként
300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig;
fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban
184—135 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilo-
grammig terjedő súlyban 126—137 fillérig; könnyű páron-
ként 250 kilogrammig terjedő súlyban 137—138 fillérig.
Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli
súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilo-
grammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páron-
ként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig.
Sertéslelészám: Július 28. napján volt készlet 38,321
darab, július 29. napján felhajtott 724 darab, július
29. napján elszállított 100 darab, július 30. napjára
maradt készletben 38,945 darab.
A hizott sertéslelészám irányzata: Kellemes.

IDEGENEK ARADON.

— Július 31. —

Központi szálloda. Polgár Adolf mérnök Te-
mesvár. — Wolfertz Károly gyáros Solingen. —
Halász Mór ügynök Kolozsvár. — Barta Sándor ke-
reskedő Budapest. — Nemes Lajos kereskedő Buda-
pest. — Lamos Kálmán jogügyi tanácsos Budapest.
— Révész Ödön kereskedő Budapest. — Fehér Ig-
nác kereskedő Budapest. — Katona Dezső kereskedő
Budapest. — Vajda Béla mérnök Békésgyula. —
Feinkuchen Bernát bérlet Berza — Rónaszéki

Hugó kir. kincstári ügyész Budapest. — Huszod
János intéző Cegléd. — Willenz Alfréd mérnök
Szeged. — Niczky Pál gróf birtokos Sopron. —
Fleischman Dezső kereskedő Budapest. — Grünwald
Károly kereskedő Pancsova. — Eberstein Ferenc
Temesvár. — Gally Kálmán dr. miniszteri fogalmazó
Budapest. — Neuhaus Vilmos gyáros Remscheid.
— Eisenhotter Izidor kereskedő Bécs. — Unfer-
dorben Ede kereskedő Nürnberg. — Révész Nándor
kereskedő Nagyvárad. — Herzl Bernát igazgató Bu-
dapest.

Fehér Kereszt-szálloda. Zsilinski Alfréd föld-
birtokos Erdőd. — Teleki Sándor gróf nagybirtokos
Nagysomkut. — Hirsch Náthán báró képviselő Sta-
nislau. — Weiner Dávid nagykereskedő Jászka-
renő. — Rékasi Liptay György képviselő Abony. —
Frank N nagykereskedő Fényháza a. — Stern Sá-
muel ecetgyáros Szilágycseh. — Palosi Árpád gróf
földbirtokos Nagybánya. — Wasslow Urbán ke-
reskedő Pilsen. — Mezei Béla postatiszt Nagyvárad.
— Weisz Odön utazó Budapest. — Vörös Imre
földbirtokos és neje Kisjenő. — Popovics Virgil ke-
reskedő Hátszeg. — Kerdvay A. utazó Budapest.
— Tóth Artur felügyelő Szeged. — Holicsék Fülöp
gyáros Bécs. — Deutsch Henrik gyáros Berlin. —
Getleman Fridrik báró Prága. — Kréner Jenő utazó
Budapest. — Weisz Jenő hivatalnok Viso. — Hankó
Vilmos dr. tanár Budapest. — Rosenczveig Ede
Szolnok. — Stern Vilmos műmalomtulajdonos Fugyi-
vásárhely. — Nuszbaum Ede földbirtokos Nagyvá-
rad. — Kohn Frigyes bórkereskedő Jászberény. —
Deutsch N. cukorrepagáros Hatvan. — Princz Jó-
zsef kereskedő Gyöngyös. — Kopp Árpád utazó Bu-
dapest.

Vass-szálloda. Glück Ede utazó Hunyadmáriás.
— Wiener Béla utazó Budapest. — Weisz Agost
felügyelő és neje Máramarosziget. — Berkovits
Zs. utazó Budapest. — Fischer Izó utazó és neje
Budapest. — Szabó Ákos birtokos Nyiregyháza. —
Frank Vilmos utazó Bécs. — Herbstein G. utazó
Bécs. — Wönike Albert utazó Prága. — Händl Ja-
kab utazó Bécs. — Schön Armin utazó Bécs. —
Fogel Benjámín utazó Bécs. — Weisz Alfred utazó
Budapest. — Wagner Etel magánzó Varjas. —
Lichter József magánzó Szentendre. — Frauman
Elek utazó Budapest. — Steicer József utazó Bu-
dapest.

Pannónia szálloda. Urbáné Sarolta Budapest.
— Bodea Gyula lelkész Buttyán. — Brukman N.-né
kereskedő Alvinc. — Wermesher Gusztáv utazó Oh-
ligs. — Bendermuth Miksa utazó Bécs. — Nika
Sándor lelkész Almásalesil.

NYILTTER.*

Nyilatkozat.

A közötttem és Feuerwerker Adolf ur
között f. hó 9 én a Reibnagel-féle vendég-
lőben történt incidens fölött sajnálatomat
fejezem ki, és ezért neki a bíróság előtt
is teljes elégtételt szolgáltatottam.

Facseten, 1907. évi július hó 30-án.

Deutsch Róbert.

1853

Arad szenzációja!

Arad szenzációja!

MA

és a következő napokon a
KÖZPONTI SZÁLLODA

kerthelyiségében

az **Apollo-csoport** (Igazgatók: Ormai
és Roland.) 1856

előadást tart.

Szigoruan családi műsor.

I. hely: 1 kor. 50 fill. II. hely: 1 kor.

Kezdeté este 8 órakor.

Esős idő esetén a t li-kertben lesz megtartva.

Leichner és Fleischer

Arad, Szabadság-tér 17.

Aradvárosi és megyei telefon 475. szám.

Néhány napig

maradék

elárusítás!

Öltöny szöveteket

leszállított árban 772

árusítunk.

Nagy megtakarítás!

Szolid kiszolgálás!

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb
értékig törlesztési részletekben való vissza-
fizetésre közvetít

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

126 **A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,**

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladó, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes,
Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lenkey utca 16., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Uj Mikalának a
mótoros mentén 440. számú ház, mely 3—4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500
kor.ért törlesztésre eladó.

Mesés szép lesz minden hölgy

a Hajós-féle világhírű

ARADI IBOLYA-CRÉME

bámulatos hatású.

Szeplő, májfolt, bibiros,

bőrvörösséget és mindennemű arcztisztálanságot varázsszerűen gyorsan eltüntet.

A párisi és londoni hygienicus kiállításon nagy aranyérmekkel, keresztel és díszoklevéllel kitüntetve.

Egy tégelynek ára 1 kor., dupla tégely 2 kor.

Ibolya szappan 70 fillér, Ibolya tej 1 kor. és Ibolya hölgyper 1 koronán 20 fillér.

Ovakodjunk értéktelen utánzatok és hamisítványoktól.

A bevásárlásnál csakis **Hajós-féle aradi lé-zalményeket** tessék kérni és elf.adni, minden más ajánlatot visszautasítani.

Kapható a készítőnél:

313

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszer-tárában

Arad, Andrassy-tér 22., a megyeházzal szemben,

továbbá Földes Kelemen, Kossuth Pál, Ring Lajos, Hauer Lajos, Vojtek Kálmán, Berger Gyula gyógyszeres üzletnél és Vojtek és Wolfz drogeriájában.

Anosmin

legjobb szer a lábizzadás teljes megszüntetésére.

Már egyszeri alkalmazása azonnal megszünteti a láb izzadásával járó nem épen kellemes szagot. Huzamosabb használata után pedig teljesen meg is szűnik. A bőrt nem izgatja, nem keményíti, hanem ellenkezőleg puhán tartja. Egy doboz ára 1 kor.

Hölgyek figyelmébe!!

Alabastrom poudre toi'ett könyv.

1 darab 70 fillér.

Egy-egy lapot szükség esetén a könyvecskéből kiszakítva, azal az arcot, ha a hőség következtében az zsiros fényű lesz, letöröljük. Meglepő és gyors hatása.

Kapható egyedül:

Rozsnyay Máttyás

gyógyszertárban

458

Arad, Szabadság-tér.

Aiapittatott 1869
Megyei és városi telefon 389.

Agyagáru és kályhagyár

Arad, Halász-utca.

Ajánlja saját a legjobb tűzmentes anyagból készült cserépkályháit és kandalóit

minden kivitelben, ugyszintén **takarék-tűzhelyek és fürdőkádak kifalazását, nemkülönbözőn központi fűtések berendezését** bármely rendszer szerint.

Továbbá minden a kályhás iparhoz tartozó **javítások** vagy **átalakítások** megbízható szakképzett szerelők által pontosan és gyorsan, a lehető legjutányosabb árban végeztetnek úgy helyben, mint vidéken.

Összes cserépkályhám bármely rendszerű vasbetéttel mint **gyors-melegítő** kívánatra felszerelhető, nemkülönbözőn Maidingen rendszer szerint fekete vagy pirszen fűtésre mint töltőkályha felállítható.

B. megbízását kérve, maradtam

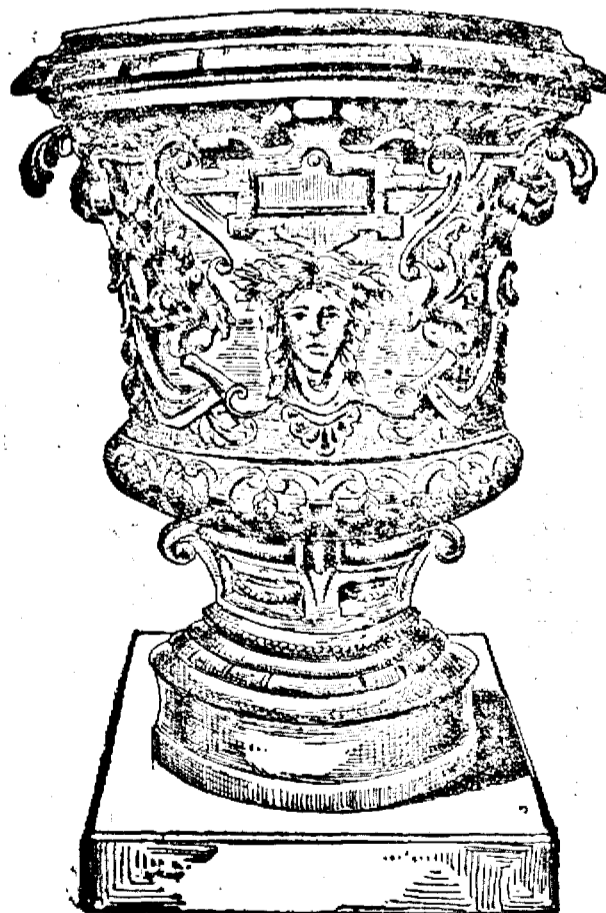
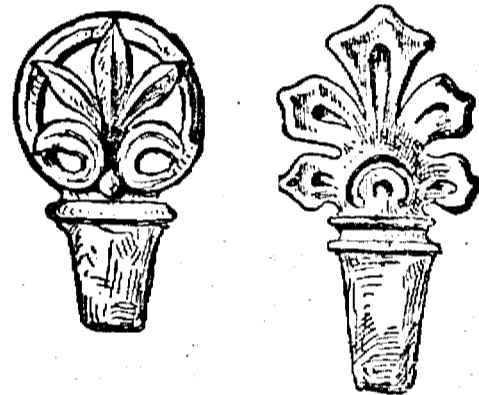
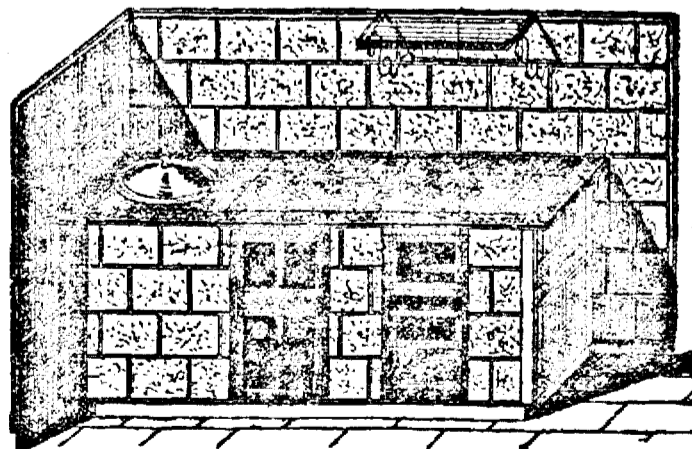
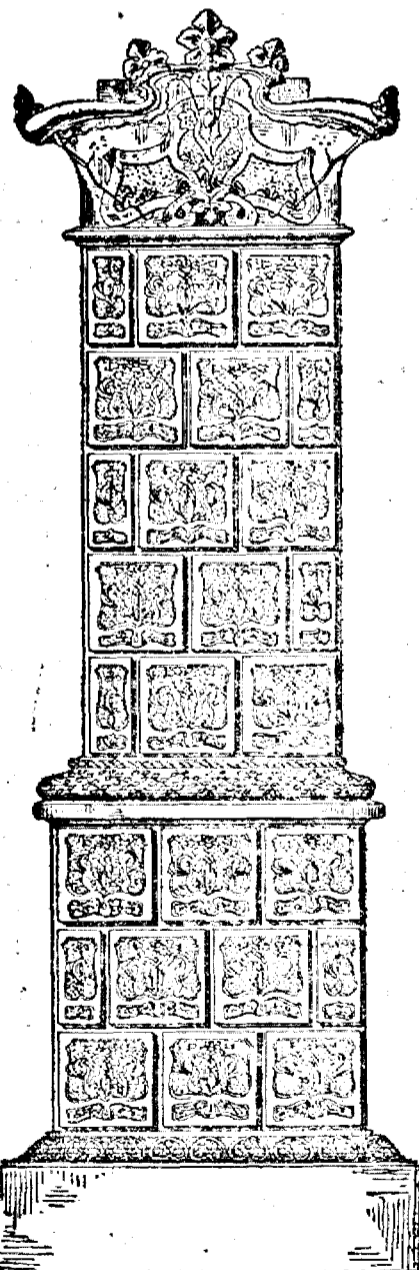
183

kiváló tisztelettel

BALOGH DÁVID

kályhás-mester.

Típus mintakönyv kívánatra bárkinek bérmentve megküldelik.

Van szerencém úgy a helyi, mint a környéki gabonakereskedő cégek és a gazdaközönség b. figyelmét a cséplési idény közeledtével

1825

zsákkölesön-intézetemre

felhívni.

Telefon 594.

A zsákok használati díját a legjutányosabb árbanszámítom. Raktáron tartok eladásra különböző minőségű és méretű zsákokat és ponyvákat.

Braun Miksa,

Boros Béni-tér 1. sz.

Wolf János

uri és női cipész

Arad, Weitzer János-utca Minorita-p.

Elvállal minden e szakmába vágó munkákat a legjobb kivitel s a legújabb dívat szerint. Továbbá elvállalok abnormis lábakra **ortopéd-cipők** elkészítését, valamint az önkéntes uraknak előírás szerinti **bakkancs vagy csizma** elkészítését elvállalom, azon reményvel, hogy a legnagyobb igényeknek megfelelek.

Tisztelettel

586

Wolf János.**Seiler Bertalan**

paszományos és gombkötő üzlete

Arad, Weitzer János-u. 13. sz.

Zsinor,**gomb,****bojtok****és rojtok**

állandóan raktáron tartatnak.

Gyermek ágyneműk

bármely színben, pontosan, méret szerint készíttetnek. — Minden e szakba vágó munkát a leggyorsabban készít. 682

398—1907. vhtó szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a világi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 461/14. számú végzése következtében, Dr. Schütz Henrik aradi ügyvéd által képviselt Schvarcz Simon fia és Társa aradi cég javára, Eberlein József világi lakos ellen 619 kor. 46 fill. s jár. erejéig 1907. évi június hó 17-én foganatosított kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 1208 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: bolti áruk nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a világi kir. járásbírósnak 1906. évi V. 461/15. számú végzése folytán 619 kor. 46 fill. tőkekövetelés, ennek 1906. évi január hó 1. napjától járó 5% kamatai, 1/3% váltódíj és eddig összesen 226 kor. 52 fillérben bíróságon már megállapított költségek erejéig, Világos községében, végrehajtást szenvedett üzlethelyiségében leendő eszközlésére 1907. évi augusztus hó 2-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitzetetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglalták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltek.

Kelt Világoson, 1907. évi július hó 14. napján.

Thuránszky Sándor,
kir. bír. végrehajtó.

1855

Mária-radnai határban fekvő 5 hold ki-
terjedésű

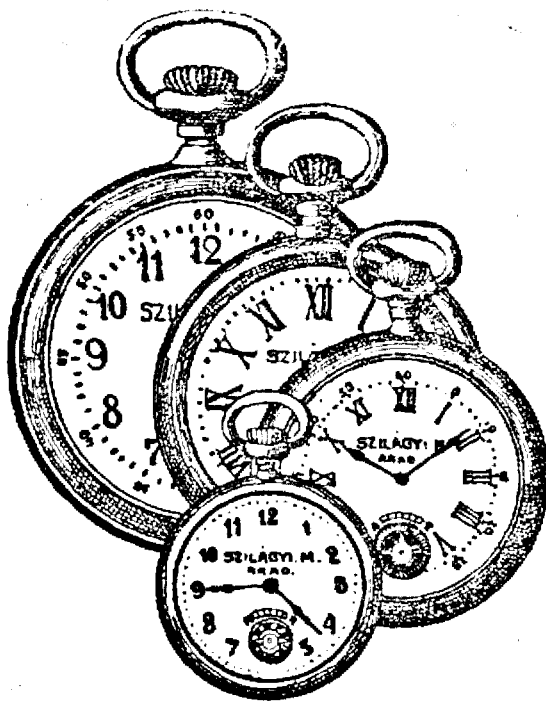
termő szőlő

(hegyaljai mótoros megálló mellett) elő-
nyös feltételek mellett

1843

eladó.

Értekezhetni Csukay Gyulánál, Kisjenőn.

Szilágyi Márton

Arad legnagyobb
és legolcsóbb 1200

**óra-javító
műhelye**

a színház oldala mellett,
Vörösmarty-utca 3. szám.

Raktáron

mindennemű órák

3 évi jótállás mellett.

Utazó bundák és béli belépők

— kölcsön adatnak —

1200

Sztruhár Testvérek

Arad, Deák Ferenc-utca 2.

Szűcsárúk, madár- és állattömések.
Krimmer- és szövetsapkák nagybani
készítése és eladása.

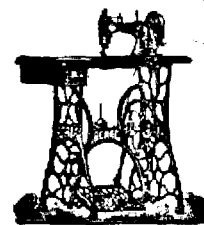
Javításokat, átalakításokat gyorsan
és jutányosan vállalunk. Azonkívül
mindennemű tárgyakat a molyok meg-
óvásától, szörme, szövet, posztó, sző-
nyegeket, ablakfüggönyök s ezekhez
hasonlót elvállalunk. Gondozás biztos
és molymentési szert használunk a
mi saját találmányunk és csakis
egyedüli intézetünkben található.

Telefon szám 98.

Hammer Vilmos

műszerész

Arad, Szabadság-tér 7. sz.

Pfaff és Singer
karikahajós**varrógépek,**

„Helikal Premier“, „Puch“

kerékpárok,Grammofonok és lemezek nagy
raktára.

Acetylen lámpák, gummik, nyergek, gram-
mofon kerékek, rugók, hangdobozok, varró
és grammofon tűk I-a minőségben.

Javítások jutányosan és jótállás
mellett, gyorsan és pontosan esz-
közlöttek.

Nem kell London. Nem kell Páris.
Nem kell Bécs. Nem kell Budapest!

Aradon is lehet kapni!

A legkényesebb igényeknek is megfelelő
mérték utáni

CIPÓKET

urak és hölgyek részére

SEELINGER M. A. UTÓDA

orthopéd és divat cipészetiében

ARAD, Szabadság-tér 4. szám.

Szülők különös figyelmébe ajánlom **orthopéd-
gyógycipőmet**, melyek meggátolják a láb-
fejődést, Gyermekeknek, ugyiszintén felnőtteknek
nagyikert eredményeket értem el, amit számos
elismerés tanúsít. Készítek a valódi amerikai for-
májú cipőktől meg nem különböztethető tartos szép
cipőket. B. megrendeléseiket kérve teljes tisztelettel

SEELINGER M. A. UTÓDA

az aradi Nemzeti Színház szállítója 741

RUBICS GYULA

fényező és mázó mesterség

Arad, Szent-Pál-utca 8. szám,

Hocskai-tér sarok.

Elvállal e szakmába vágó min-
denféle munkát, u. m.: **butor-
fényezést, vas- és fa-but-
orokban, régi butorok
ujra festését** bármilyen sty-
lusban, **kávéházi berende-
zéseket** u. m.: **asztalok,
székek, rácsozatok, lám-
periák, fogasok, csillárok**
és **fürdő-kadakat.** 1488

Lakások kiadó!

Boros Béni-tér (fő-ut) 15. sz.

házban**nagyobb lakások**

vizvezetékekkel azonnal, esetleg
f. é. november hó 1-től

kiadó.

Bővebbet ugyanott a ház-
mesternél.

1824

APRÓ HIRDETESEK.

5 szobás utcai lakás kiadó

november 1-ére Batthyány-utca 28. sz. 1799

Lakás kiadó!

Nagy-körut 8. számú házban egy 3 szobás és egy 5 szobás II. em. lakás f. év november 1-re kiadó. Bővebbet Frick József építésznél vagy ugyanott a házmesternél. 1820

Kovács,

nős, ki különösen lóvasalásban jártas, mielőbbi belépésre kerestetik. Ajánlatok „Milkó Vilmos és fiai erdőkezelőségéhez“ Gurahone intézendők. 1835

Zökepenzesek figyeimébe!

Az összes befektetési értékek oly alacsony árfolyam mellett szerezhetők be, hogy a befektetett tőke legmagasabb kamatozása előre biztosítva van. Mindennemű vételi vagy eladási megbízásokat fix kamatozású értékpapírok, záloglevelek, részvények vagy más értékpapírokra, szigorú napi árfolyam mellett eszközöl, és mindennemű felvilágosítást szívesen nyújt Goldschmidt Sándor banküzlete Aradon, Minorita-palota I. em. 1846

2 jó karban levő kerti pad megvételre kerestetik.

Egy jó karban levő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Veszünk könyvtárakat

egyes könyveket, Lexikonokat, jogi, szépirodalmi és egyéb munkákat legmagasabb áron Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Arad. 361

Boros Beni-téren

egy 4 szobás erkélyes lakás november 1-re kiadó. Nemes Géza. 1854

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Biztos existenzia!

Ügyes, jó beszélő tehetséges urak állandó alkalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K. 6 100.“ jellel a kiadóhivatalba kéretnek 465

Szép szőlőkert

Gyórokon a községben, legszebb kilátásos helyen, eladó. Motorvasut megállóhely. Értekezhetni Vojtek Alajosnál Aradon. 1815

Tanuló

alkalmazást nyer **Kerpel Izabé,** könyv- és papirkereskedésében Aradon. 356

200 koronát adok

azon jóakarómnak, ki egy 24 éves 2 közép- és egy szakiskolát végzett egyénnek állami vagy más biztos egzisztenciájú állást elnyerni segédkezik. — Ajánlatok „Kezelő“ jellegre a kiadóba kérek. 1848

Német kereskedő,

ki nem tud magyarul, ellenben perfectül beszél franciául és angolul, társalkodót keres — lehetőleg hölgyet. Ajánlatok E. Grossmann névre Arad, Posterestante kéretnek. 1851

Nagymennyiségű maculatura jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Telefon szám 184. Mosóintézet átvétel! Telefon szám 184.

Van szerencsém a t. közönség tudomására adni, hogy a hosszú évek óta fenálló és teljes melegegésére működő, legjobb hírnévnek örvendő

Bettelheim-féle mosóintézetet

Aulich Lajos-utca 2. szám átvetttem és annak szakszerű kezelését személyesen fogom tovább vezetni. — Főelőnye intézetemnek, hogy a mosást és tisztítást háztáji kezel, minden vegyszer mellőzésevel, kizárólagosan kézimunkával, melynek következtében a ruha nincs kitéve időelőtti romlásnak.

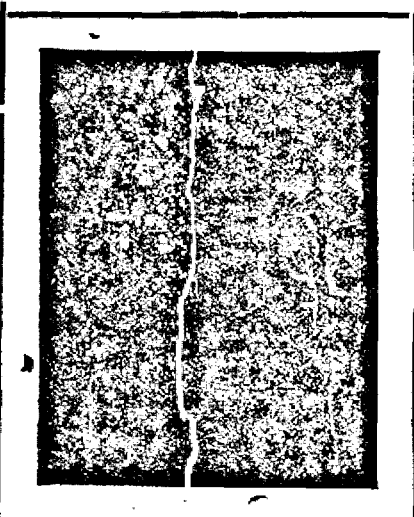
Sok éven át szerzett tapasztalataim remélni engedik, hogy kifogástalan munka szállításával ki fogom érdemelni t. megrendelőim feltétlen bizalmát.

Kiváló tisztelettel

753

FISCHER LIPÓTNÉ,

a Bettelheim-féle mosóintézet utóda Aulich Lajos-utca 2. szám.

Sok millió előkelő urhölgy használja a világhírű

Földes-féle Margit-Cremet,

mely zsírtalan, ártalmatlan s rögtön szépít.

A Földes-féle MARGIT-CREME gyorsan és biztosan ható ártalmatlan szer szeplők, májfoltok, bőrtakák, pattanások, kiütések s mindennemű bőrbaaj ellen. A világ legelőkelőbb hölgyei használják és elragadtatással beszélnek annak páratlan és csodás hatásáról. Egy tégely elhasználása után erről mindenki meg fog győződni.

Készíti:

Földes Kelemen gyógyszerész Aradon.

Főraktár:

308

Török József gyógyszerésznél Budapesten.

Kapható a világ minden nagyobb gyógyszerésztárában.

Lakás kiadó!

Tökölly-tér 6. számú házban egy 3 szobás II. em. utcai lakás azonnal, és egy 4 szobás I. em. utcai lakás f. év november 1-re kiadó. Bővebbet Frick József építésznél vagy ugyanott a házmesternél. 1821

Veszek

jókarban lévő használt, tiszta cserép kályhát. Czim a kiadóhivatalban. 1859.

Mintán

férges hus czimen a hatóság ellenem vizsgálatot indított és a sokféle híresztelésekkel szemben, kötelességemnek tartom, a jó hírnek örvendő hentes üzletem megvédése végett, valamint hogy üzletemben forgalmi csökkenés ne álljon be; adom a tiszta és legjobb minőségű sertés zsirt 72, a téli szalonnát 70 kr. kilóját és minden hentes árut a legjutányosabb áron, bárki meggyőződhetik az áruk kitünőségéről és számos elismerő nyilatkozatot mutathatok fel. — Hirlapi polemiaiban nem bocsátkozhatom és kérem a n. é. közönség szíves pártfogását. Tisztelettel Garai Károly Boczkó utca 2 sz. 1858

Több ezer méter szalag

széles chiné méterje 50 kr.
" tafet 30-50 "
" divatszalog " 30-60 "

Diszített nyári és téli

női kalapok

1 forintért,

kalap-formák 50 krajcárért

kaphatók 1834

József főherceg-ut, Wild cukrászda mellett.

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fiu

tanulónak

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Telephon szám 590.

Panker F. Viktor

mű- és építő-lakatos

Arad, Fácán-utca 6. sz.

Készít takaréktűzhelyeket, sir és folyosó kerítések, épület vasalások, görredőnyök, napellenzők, vas-ágyak, kerti székek, padok, asztalok tömör vasból, valamint minden szakmába vágó munkák a legolcsóbb árak mellett.

Épület szállítására vaskosarak kaphatók.

Videki megrendelések pontosan és gyorsan eszközöltetnek. 1151

Nagy választék sűrűsítés mintákból természetesen nagyságban. — A minták megtekinthetők a műhelytelepen.

Városi hirdetmények.

13464—1907. kh.

Hirdetmény.

A nagymélt. m. kir. földművelésügyi miniszternek f. évi július hó 11-én kelt 45,600 sz. körrendelete értelmében figyelmeztetem az állattartó közönséget, hogy a ragadós száj és körömfájás a hasított körmű állatok között az ország egyes vármegyéiben ismét terjedőben van. Szükséges tehát, hogy ezen kiválóan fertőző betegség korlátozására minden lehető intézkedés megtéessék, nehogy állatkereskedelmi érdekeinket súlyos veszteség érje. Felhívom tehát az állattartó közönséget arra, hogy a betegség fellépése, illetve behurcolása ellen a saját érdekükben is minden lehető módon védekezzenek és ha valahol a betegség a legnagyobb elővigyázat dacára fellépett, azt az első tünet észlelése után azonnal jelentésük be a kapitányi hivatalnál és a betegség elfojtására elrendelt intézkedéseket a leggyorsabban végrehajtsák és azoknak pontos betartásával magukat is ellenőrizzék.

Arad, 1907. évi július hó 27-én.

Greén, s. k.
h. főkapitány.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy

888 vendéglőm

és aranyas, szép és tágas korthelyi építmény, ugyanis a város legkiválóbb fedett és villanyvilágítással ellátott tekepályámat is díszesen renováltattam és azt megnyitottam.

Izletes magyaros polgári konyha. — Tiszta saját termései borok. Első magyar részvény serfőzde udvari sör. Pohár 16 fillér korsó 24 fillér.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve

tisztelettel

Répássy Pál.

1460

Egy jó erkölcsű

fiu

147

tanulónak

felvétetik

3jj. Kopetkó

Károly

Arad, Weitzer János-u. 2.

(Minorita-palota)

Értesítés!

Van szerencsém a nagyérdemű fogyasztó közönségnek szíves tudomására hozni, miszerint ezelőtt Florián-utcában létezett

hentes üzletemet

jelenleg saját házamban

Fulich Sajos-utca 16. sz. alá

helyeztem át, egyben ajánlom minden ezen hentes iparba vágó friss készítményeimet a nagyközönség szíves pártfogásába venni kegyeskedjen.

Mély tisztelettel

1473

Simandán György,

hentes-mester.

A Libás-dűlő 22. szám alatti

II hold

jó föld

(Müller Károly országgyűlési képviselő és Hámory László földbirtokosok szomszédságában), **házzal**, melyben 2 szoba, pince, kolna és külön istálló van, körül kerítve

eladó.

Bővebbet **Brán György, Gáj, Gizella-tér 26.** 1818

Csődtömegeladási hirdetmény.

Rácz József közados, aradi fűszerkereskedő csődtömegéhez tartozó s a csődleltárban 1—382, 384—543. tételek alatt felvett 7579 kor. 85 fill. beszerzési árral bíró 5506 kor. 18 fillér becsértékű vegyes fűszerárak (fűszer, cukorka, tea, festék, kávé, fehér-cukor, ásványvíz, olaj, zsiradék, palackborok, szeszes italok, likőrök, stb.), továbbá a leltár 503., 544—594. tételi alatt felvett 1244 kor. 70 fillér beszerzési, 959 kor. 30 f. becsértékű üzleti berendezési tárgyak, az ideiglenes választmány határozata folytán ajánlati verseny útján eladatnak.

Az ajánlatok alulírott csődtömeggondnoknál **f. évi augusztus hó 10 ik napján d. e. 12 órájáig** nyújtandók be s annak benyújtásakor az árakra 550 kor. 62 fillér, a felszerelés és berendezési tárgyakra 95 kor. 93 fillér készpénzben bánatpénzként lefizetendő.

Az ajánlatok felett a csődválasztvány f. é. augusztus hó 10 ik napján d. u. 3 órakor Dr. Mittler Izidor vál. elnök irodájában tartandó ülésén fog határozni, fenntartván abbeli jogát, hogy esetleg nyomban a legelőnyösebb ajánlati összeg alapján szóbeli ajánlati versenyt tartasson, de a legmagasabb ajánlatot sem tartozik elfogadni.

Azon ajánlattevő, kinek ajánlatát az ideiglenes választmány elfogadja, köteles a csődbirosági jóváhagyás napjától számított 3 nap alatt a megígért összeget készpénzben hiánytalanul lefizetni s az árakat átvenni, mert különben a bánatpénzének elvesztésén felül a megvett ingóságok a vevő kárára és veszélyére fognak értékesítettetni.

Az adásvételi illetéket vevő viseli.

A csődtömeg, a választmány, a tömeggondnok a leltározott árak, illetve ingóságok mennyisége, minősége és értéke tekintetében nem szavatol.

Arad, 1907. évi július hó 29 én.

Pénzes Ákos,

ügyvéd, mint vb. Rácz József csődtömeggondnoka (Arad, Árpád tér 3.)

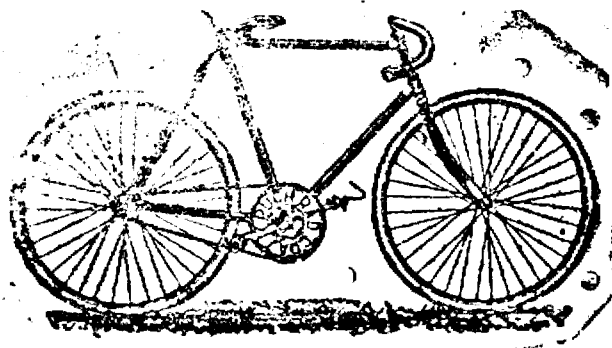
1549

Kalmár József

kerékpárraktára

486

Arad, Salacz-utca 2. szám.

Uj és használt kerékpárok olcsó árért kedvező havi vagy heti részletekre kapható.

Nagy avító műhely.

Értesítés.

A cs. és kir. aradi élelmezési raktár 1907. augusztus havában 600 (hatszáz) métermázs zabot vesz. — A közelebbi feltételek az említett élelmezési raktárnál levő hirdetményben foglaltatnak. Felvilágosítás szóban és írásban készséggel adatik.

Arad, 1907. évi augusztus hó 1.

Cs. és kir. katonai élelmezési raktár

Aradon.

1850

női kalap divat-terem!

A nagyérdemű közönség szíves tudomására hozom, hogy **Aradon Deák Ferencz-utca 2. szám alatt** (Sebesyház) egy, a mai kor és modern izlés mindenképpen eményeinek megfelelő.

női kalap divat-termet nyitottam

Üzletemben a legelőkelőbb czégektől kikerült és legszebb kivitelű modelleket állandóan raktáron tartom.

Ahándó és a legnagyobb választék **gyakrakalapokban.**

Atalkitások és minden e szakmába vágó munkálatok jutányosan és pontosan végeztetnek.

V. évi megrendeléseket a legmesszebb menő körültekintéssel eszközölök. 719 Szíves pártfogást kér

ARITMANN ANNA

Arad, Deák Ferencz-utca 2.

Telefon sz. 807. Telefon sz. 807.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt kerékpár, varrógép és Gramofon raktárát. 1002

„Singer“, „Original Viktoria“, Central Bobbin varrógépek család használati és ipari celokra.

„Puch“, „Helical-Premier“ és „Preciosa“ kerékpárok jutányosan jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Köszén

elsőrendűvulkán-farkasvölgyi rostált pormentes 500 kg. vételnél pontosan kimérve a vevő zsákjaiba

100 kgként 3.20 koronáért

kapható: 15

Pollak Sándor

mikalakai téglá- és cserépgyárában, telefon 515.

Nagy téglá és cserép-raktár.

Buzsáki gazdaságomból augusztus 15-től kezdve elsőrendű minőségű, tisztán kezelt

kapható 24 fillér Aron literenként házhoz szállítva.

Bejelentések a pontos cím megjelölése mellett intézendők:

Leopold Zsigmondhoz

ARADON. 1829